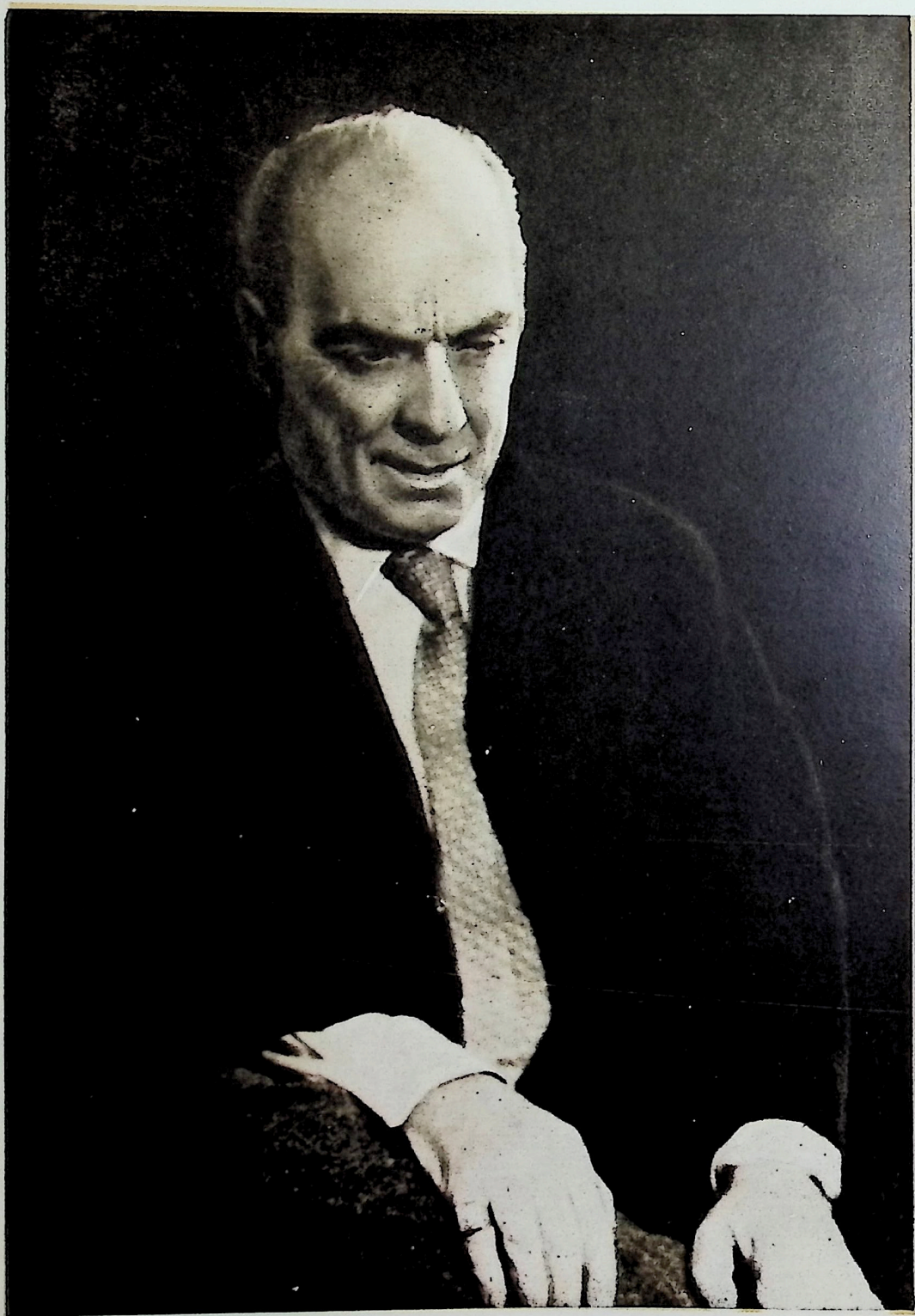

ББК. серия
К-19
17302

ՀԱՅԿԱՅԻՆ

Բ. ԿԱՆԱԳՅԱՆ

ԽՈՒՆԴԱԿ

Բ. ԿԱՆԱԶՅԱՆ

ՄԵԼՈՒՆ

ԽՄԲԼՈՒՆ

17804

ՍՍ Գրադարանի և Գրադարանիչության Երևան 1969

Կազմեց և խմբագրեց՝ Ռ. ԱԹԱՅԱՆ

9-3-2

БАРСЕГ КАНАЧЯН

ПЕСНИ И ХОРЫ

(На армянском языке)

Издательство „Айастан“

Ереван—1968

ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱՇՅԱՆ

Հայ երաժշտության արևմտյան հատվածի ակա-
նավոր գործիչներից է Բարսեղ Կանաշյանը:

Ծնվել է 1885-ին Ռոդոստոյում, համեստ ար-
հեստավորի՝ կոշկակարի ընտանիքում: Երեք տա-
րուց հետո ընտանիքը տեղափոխվում է Կ. Պոլիս:
Շուտով Բարսեղն սկսում է սովորել Կեփկ-փաշա
թաղի ազգային վարժարանում: Սակայն, 90-ական
թվականների դեպքերը Կանաշյաններին ևս ստի-
պում են լքել հայրենական տունը: Նրանք մեկնում
են Բուլղարիա, սկսում Սլիվեն, հետո՝ Վառնա:
Պատանին ուսումն ավարտում և մի վանեցի վաճա-
ռականի մոտ գրագրություն է անում, իսկ ապա
ժամերին զբաղվում է ինքնաստեղծ ջութակի ինք-
նուս նվագելով:

Լրջորեն երաժշտությամբ պարապելու հնարա-
վորությունը պատահաբար է ստեղծվում: Վաճա-
ռատուն է այցելում մի մարդ՝ իսկական ջութակ
վաճառելու: Հայրը նկատել էր տղայի՝ իսկական
ջութակ ձեռք բերելու ջերմ փափագը: Նույն օրն
իրենց տանը Բարսեղը գտնում է այդ ջութակը և
այնուհետև ամբողջ հոգով նվիրվում է դրան:

Բեռլինի Արքայական կոնսերվատորիան ավար-
տած Նաթան-բեկ Ամիրխանյանից նվագի, երա-
ժշտության տեսության և սոփեջի դասեր է վեր-
ցնում, երգում է նրա խմբում, սովորում նաև
նվագախումբ վարել: Մինչ ընտանիքը դարձյալ
տեղափոխվում է՝ Ռումինիա: Շարունակում է դա-
սեր առնել՝ ջութակի, ներդաշնակության:

1905 թվականի ռուսական առաջին հեղափո-
խության օրերին ցարական ոստիկանները Բուխա-
րեստում պատահաբար ձերբակալում են երիտա-
սարդ ջութակահարին: Ստիպված է հեռանալ Բու-
խարեստից՝ նորից Բուլղարիա: Աշխատում է
նվագախմբում, մեկնում շրջագայությունների, ըս-
տեղծագործելու փորձեր անում: Վառնայում հան-
դիպում է Չուխաշյանի «Լեբլեբիջի»-ն բեմադրելու
եկած Պենյանին և նրա հետ իբրև նվագավար
մեկնում Կոնստանցա:

* Բ. Կանաշյանի Հորեյանական ժողովածուից, 1946,
Բեյրութ:

1908-ի օսմանյան սահմանադրությունից հետո
բազմաթիվ հայ մտավորականներ կարոտով և ա-
պագայի ակնկալություններով վերադառնում են
Պոլիս: Կանաշյանն էլ նրանց հետ է: Այժմ ինքն է
երաժշտության դասեր տալիս, իր ղեկավարու-
թյամբ կազմվում է «Քնար» հայկական փողավոր
խումբը, որն արվարձանից արվարձան շրջելով,
սպասարկում է բազմաթիվ ունկնդիրների: Նվա-
գախմբի համար հորինում է երաժշտական մի
քանի կտորներ, մեկը՝ «Մասիս-վալս»-ը, նույնիսկ
տպագրվում է: Այսպես՝ մինչև հանդիպումը Կոմի-
տասի հետ:

1910-ին լսած Կոմիտասյան առաջին համերգի
տպավորությունը խորապես ցնցում է նրան: «Երբ
համերգը վերջացավ, երբ վերադարձա անձիս,
շրջապատիս, առաջին շարժումս եղավ բեմ վա-
զել,— պատմել է Կանաշյանը:

— Այս եղանակները ո՛վ գրած է, վարդապետ,
— շնչասպառ հարցրել է դժգույն երիտասարդը,
բոցավառված աչքերը սևեռելով «հրաշագործ»
վարդապետի հոգնած դեմքին:

— Վա՛յ, քերթենքելե, ո՛վ պիտի գրեր,— պա-
տասխանել է Կոմիտասը ծիծաղելով, սեղմած բը-
ռունցքն իջեցնելով արմացած երիտասարդի կոնա-
կին:

— Վարդապե՛տ, կուզեմ դասեր առնել,— խո-
նարի, ամեն զոհողության պատրաստ, ավելացրել
է Կանաշյանը՝: Այդ օրը Կանաշյանը գտավ և՛
իր կոչումը, և՛ իր ուսուցչին, և՛ իր ժողովրդին՝ ի
դեմս նրա արվեստի: Այո՛, Կանաշյանը գտավ իր
հարապատ երաժշտությունը՝ անարատ, անխառն
հայ ժողովրդական երգը:

* * *

Բարսեղ Կանաշյանը «Կոմիտաս՝ վարդապետի
հինգ սաներից» ավագն էր: Բացի Կոմիտասի
«Գուսան» երգչախմբում երգելուց, մյուսների հետ
ևս էլ ընդհանուր ներդաշնակության և հայ ժողո-
վրդական երգերը ներդաշնակելու առանձին դա-

սեր էր առնում Կոմիտասից, հետևում նաև նրա խմբավարական արվեստին: Այս պարապմունքները, բայց առավելապես մոտ երեք տարվա երգեցողությունը երգչախմբում (բաս) և այնտեղ ունեցնողը՝ Կոմիտասի ստեղծագործությունների նշանակալից բաժինը՝ լավագույն դպրոց հանդիսացան Կանաչյանի համար:

Գործնական հաջողությունները, սակայն, համեմատաբար ուշ եկան:

Վրա է հասնում համաշխարհային պատերազմը, նրա հետևից էլ՝ Մեծ եղեռնը:

Ձերբակալությունից ու աքսորից մի կերպ խուսափած՝ Կանաչյանը կանչվում է թուրքական բանակ: Բնորոշ է՝ անբաժան ջութակն հետն է վերցնում, իսկ դա երբեմն, դժվարին կացությունների մեջ նրան օգնում է: Նշանակվում է փնկորական հիվանդանոցում որպես բուժակ աշխատելու: Հետո, այնուամենայնիվ, ուղարկվում է ճակատ, բայց որպես հայ այնտեղ հալածանքի ենթարկվում և ի վերջո աքսորվում: Տիգրանակերտ, ապա հիվանդանոցում պատճառով մեկնում է Հալեպ: Այստեղ Կանաչյանի համար ավարտվում է պատերազմը և իր մասնակցությունը դրան:

Հալեպում հայ աքսորականներից շուտափույթ կազմած խմբով տալիս է իր առաջին երկու հայկական խմբական համերգները: Սրանք մեծ մխիթարություն են դառնում տեղահանված ժողովրդի համար, նույնիսկ ոգևորություն առաջ բերում: Հետո՝ դեպի Կիլիկիա, դեպի Ադանա: Նորից երկու արժանահիշատակ համերգներ, և վերջապես մեկնում է Պոլիս, որտեղ՝ Կոմիտասն արդեն չկար:

Շուտով հավաքվում են և մյուս սաները՝ Վարդան Սարգսյան, Միհրան Թումաճան, Վաղարշակ Սրվանձության և Հայկ Սեմերճյան: 1919-ին Բերայում 300 հոգիանոց միացյալ խմբով Կոմիտասյան սաների համերգը մեծ հաջողությամբ պսակվում և կրկնվում է այլ թաղերում: Նրանք նաև հրատարակում են «Հայ գուսան» երգաշարը երեք պրակներով (40 անուն), որոնց մեջ կան Կանաչյանի, Սարգսյանի և Սրվանձությանի դաջնակած, այն օրերին սիրված, հայկական կամ հայկականացված երգեր, նաև մի քանի ինքնուրույն մեղեդիներ: Ի դեպ՝ երգաշարի 2-րդ պրակի մեջ տեղ է գտել նույն ժամանակ հորինված «Օրոր»-ը, որն հետագայում այնքան պետք է տարածվեր ու ճանաչում բերեր Կանաչյանին:

Կոմիտասյան սաներին անհրաժեշտ էր շարունակել թերի մնացած երաժշտական ուսումը: Մյուսների հետ Կանաչյանն ևս մեկնում է Փարիզ, որոշ ժամանակ սովորում Ռենե Լ'Նորմանի դասընթացներում և 1921-ի աշնանը արդեն Եգիպտոս է, հայկական գաղութում վերսկսում է իր երգչախմբային գործը, այնուհետև 7 տարի պաշտոնավարում է

Կիպրոսի Մելքոնյան վարժարանում որպես երաժշտության դասատու: 1933-ին, ականա թափառումներից արդեն լիովին հոգնած, Կանաչյանը վերջնականապես հաստատվում է Բեյրութում:

* * *

Երկարատև ու անհանգիստ այս դեգերումները տարագիր հայի ճակատագիրն էր, բայց նա ինքն էլ բազմաթիվ նույնաբախտ տարագիրների հետ շրփվելու, նրանց հայրենական երգին հաղորդ անելու մի բնական ձգտում ուներ: Ստեղծագործական աշխատանքին միայն այդ դեգերումները նպաստել չէին կարող, մինչդեռ այդպիսի աշխատանքի ծարավն էլ մեծ էր: Այս է պատճառը, որ «նստակյաց» կյանքն առաջին իսկ տարիներից շոշափելի արդյունք բերեց նաև ստեղծագործական բնագավառում:

Ինչ խոսք՝ «նստակյացությունը» բավարար զբոսավական չէ դեռ: Ուրիշ հանգամանքներ ևս անհրաժեշտ էին՝ նյութական ապահովություն, հասարակական օժանդակություն, վերջապես՝ ամենակարևորը՝ հորինածը կատարելու հնարավորություն:

Բեյրութը, ուր շատ հայություն է կուտակված, սփյուռքահայ գաղութներից ամենանպաստավորն եղավ Կանաչյանի երգչախմբային գործունեության համար: Նոր կազմված խմբի համերգները հաջողություն գտան թե՛ հայերի, թե՛ օտարների մոտ և՛ Բեյրութում, և՛ հեռուներ: Երկու տարվա ընթացքում Կանաչյանի խումբը Բեյրութից բացի, համերգներ տվեց Դամասկոս, Տրիպոլի, Չաիլե, Լաթաքիա, Ալեքսանդրետ, Հալեպ և այլ վայրերում: 1936-ին կազմվում է մշտական երգչախումբ, որն անվանվում է Կոմիտասի երգչախմբի օրինակով՝ «Գուսան»: Դա արվեստին ու ղեկավար արվեստագետին անսահմանորեն նվիրված երիտասարդ սիրող երգիչ-երգչուհիների սովոր խումբ էր, որ իր վրա վերցրել էր ոչ միայն գեղարվեստական, այլև պանապան կազմակերպչական խնդիրներ: Ահա այդ խումբն ունենալով է, որ Կանաչյանը ստեղծագործական աշխատանք է ծավալում:

Մի շարք մեներգեր և խմբերգեր հորինվել էին դեռևս Կիպրոսում, ուսուցչական գործի անհրաժեշտությունից բխած: Դրանց թվումն էին՝ «Հոյնար», «Պճինկո», «Լուսնակն ելավ», «Ուռին» (Հ. Թումանյանի «Անուշ»-ից): Այժմ երևան են գալիս՝ «Ռազմերգ» և «Վարդերի հետ», «Նանոր» և «Ավարդի երազը» (Վ. Միրաքյանի «Լավարի որս»-ից): 1938-ին Կանաչյանը գրում է «Արեղա» երեք արարով օպերան (ըստ Լ. Շանթի «Հին աստվածներ» դրամայի):

Նրա մեներգերն ու խմբերգերը, Կոմիտասի եր-

գերը և Սովետական Հայաստանի կոմպոզիտորների մի շարք հեղինակություններ կապում են նոր «Գուսան» երգչախմբի երգացանկը: Երգչախումբին ունենալով հմուտ և ստեղծագործող ղեկավար, իր բազմաթիվ համերգներով, և, մանավանդ, «տարեկան մեծ համերգներով» հսկայական գործ է կատարում Լիբանանի և Սիրիայի հայության գեղարվեստական սպասարկման, նրանց ազգապահպանության համար: Կանաչյանի երգչախմբի ամեն մի համերգը այդ երկրներում բնակվող բազմահազար հայության համար դառնում է ազգային կյանքի նշանավոր երևույթ:

Հավասարապես կարևոր գործ է կատարում «Գուսան» խումբը նաև տեղի արաբական մշակույթի համար:

Կանաչյանը գրի առել և ուսումնասիրել է արաբական ժողովրդական երաժշտություն, բազմաձայն երգչախմբի համար մշակել է նաև տեղացի արաբ երաժիշտների միաձայն երգերը (մասնավորապես՝ Սաբրայի «Լիբանանյան քայլերգը», հետո՝ «Սիրիական քայլերգը»), ապա նաև բուն ժողովրդական երգեր: Կանաչյանի ստեղծած արաբ երաժշտական կտորները մեծագույն հիացմունքով ընդունվել են որպես ազգային ճիշտ նկարագիր ունեցող բարձրարվեստ գործեր: Այս միջոցով Կանաչյանը նպաստել է արաբական երաժշտական կենցաղում բազմաձայնություն արմատավորելու գործին: «Առաջին անգամն է, որ կյենք արաբ երգը այդքան հույզիչ և առինքնող ձևով մը տրված», — գրել է Լիբանանի խոշորագույն «Լ'Օրիենտ» լրագրի երաժշտական քննադատը: Արաբական մշակույթի պարզացմանը նպաստող գործունեության համար Կանաչյանը պարգևատրվել է տեղական և ֆրանսիական շքանշաններով:

Անշուշտ, Կանաչյանն առավել կարևոր ուժ էր որպես հայ ստեղծագործող:

* * *

Կանաչյանի ստեղծագործություններն այնուամենայնիվ քանակով շատ չեն: «Ընտանիքս պահելու համար ստիպված էի մասնակի դասեր տալ մինչև ուշ գիշեր (դաշնակ, ջութակ, ներդաշնակություն), որով քիչ ժամանակ ունեի ստեղծագործելու, այդչափն ալ կպարտիմ երգչախմբին («Գուսան»), որը վարած եմ ամբողջ 30 տարի, ուրեմն մեր համերգներու հայտագիրը լեցնելու համար աշխատած եմ միշտ նորություններ տալ ժողովրդին», — գրում է նա իր մի նամակում: Այդ սակավաթիվ գործերը, սակայն, պատկառելի տեղ են գրավում հայ, մասնավորապես խմբերգային գրականության մեջ:

Կանաչյանի ստեղծագործությունն ընդգրկում է 23 խմբերգ, 7 մեներգ, 19 մանկական երգեր դաշնամուրով և «Աբեղա» օպերան: 1919 թ. հրատարակված պրակների մեջ կան նաև 5 անուն խմբական, 1 միայնակ և 1 զուգերգ, որոնք պարզագույն դաշնակումներ են: Հնարավոր է, որ հայտնըվեն անհայտ մնացած այլ երկեր ևս:

Այդ երգերը տարբեր բովանդակության, տարբեր տրամադրությունների, բայց միշտ հույզականորեն հագեցված, երբեմն մանր, հաճախ բավական խոշոր ստեղծագործություններ են: Մեկ մասը հիմքում ունի ժողովրդական երաժշտական նյութ, հանդիսանում է ժողովրդական երգի (մեծ մասամբ՝ պարերգերի) այս կամ այն ձևով կատարված մշակում, մյուս մասը լիովին ինքնուրույն հորինվածք է:

Կանաչյանը երգեր է գրել Պատկանյանի, Թումանյանի, Իսահակյանի, Վարուժանի, Հանթի, Միրաքյանի, Հահապիլի և ուրիշ հայ բանաստեղծների ոտանավորներով: Բժախնդիր արվեստագետի մոտեցումով նա ընտրած ոտանավորները երաժշտականացրել է նուրբ-հույզական մեղեդիներով, որոնք միահյուսվել են բանաստեղծության հետ, ամբողջություն կազմել: Այս տեսակետից հատկապես աչքի են ընկնում «Օրորը», «Ասում են ուռին», «Ավարդի երազը» և ուրիշներ:

Ընդհանրապես, մեղեդիականությունը Կանաչյանի ստեղծագործության համար որոշիչ սկզբունք է եղել և բնութագրական է թե՛ նրա բուն երգային և թե՛ ասերգային (օր. «Ուռին», «Աբեղա» օպերան և այլ) հատվածների համար: Կանաչյանի գործերը ժամանակագրական կարգով դիտելով, դյուրությամբ կարելի է նկատել հեղինակի ստեղծագործական վարպետության շարունակական աճը, նրա ոճի (մասնավորապես՝ նաև ազգային ինքնատիպության տեսակետից) պարզացումը, բյուրեղացումը:

* * *

Կանաչյանի կատարած գործը հաճախ գնահատվել է կոմիտասյան ավանդությունները շարունակող իր էությամբ:

Հիրավի, Կանաչյանը որպես հայ երաժշտական արվեստում կոմիտասյան ուղղությունը շարունակող կոմպոզիտոր, շոշափելի արժանիքներ ունի:

Այն դեպքում, երբ սփյուռքահայ մի շարք կոմպոզիտորների գործերում ազգայինը ներկայացված է միայն այսպես կոչվող հայ քաղաքային ժողովրդական երգի ոճով, Կանաչյանը այդ ոճն ևս որդեգրելով (առավելապես իր սկզբնական գործերում),

լայն տեղ տվեց ինքնատիպության տեսակետից ավելի բնորոշ՝ գեղջուկ երգի մեղեդիական ոճին:

Այն դեպքում, երբ մի շարք հեղինակների գործերում ներդաշնական միջոցներն ու կերպը, բուն իսկ երաժշտական ֆորմը հայ երգերը դնում էին եվրոպական մի կադապարի մեջ և հաճախ դրանք դառնում էին օրինատալ մեղեդի պարունակող եվրոպական տիպի երաժշտական գործեր, Կանաչյանը գործադրեց այնպիսի միջոցներ, որոնք չխախտեցին նրա ընտրած ժողովրդական մեղեդիների ազգային-ժողովրդական բնույթը, պահպանեցին դրանք որպես իրենց ամբողջության մեջ ազգային տեսակետից յուրօրինակ երկեր:

Իմաստավորված կերպով կիրառելով ա-կապելյա (առանց նվագակցության երգչախմբի) գրության մի քանի միջոցներ (ուղղաձիգ-ակորդային բազմաձայնությունից բացի, նաև պոլիֆոնական բազմաձայնության մի քանի ձևեր, երանգային հակադրություններ և այլն), նա դրանց օգնությամբ երգչախմբից դուրս կորպեց խոր արտահայտչականություն: Այս բոլորում չի կարելի չտեսնել Կոմիտաս-Կանաչյան ժառանգականության տարրեր: Լավ է ասված նաև, թե Կանաչյանի երգերը կատարելիս երգչախումբը հնչում է «որպես մի հրաշալի երաժշտական գործիք»: Դա երգչախմբի և ընդհանրապես վոկալի այն գերազանց պացոդությունից է, որ նույնպես Կոմիտասից էր անցել իր սանին:

Արվեստի երևույթները, սակայն, ճիշտ գնահատելու և, մանավանդ, դրանք չնվաստացնելու համար համադրություններում պետք է կգույշ լինել: Չափանիշը չկորցնելու համար ասենք, որ հայ երաժշտության մեջ Կոմիտասի բերած սկզբունքային նշանակություն ունեցող նորարարությունը, այն է՝ ժողովրդական կյանքը բազմակողմանիորեն և խոր խորությամբ անդրադարձնող, երաժշտական տեսակետից բացառիկ, միջազգային արժեք ներկայացնող երգային նմուշների հայտնաբերում ու գեղարվեստական կատարյալ հարդարում. հայ գեղջուկ մեղեդիների լողային-ելեշական վարդազման բուն հնարավորությունների հայտնաբերում, հարմոնիայի և պոլիֆոնիայի ինքնատիպ միջոցներով ժողովրդական նյութին բարձրագույն վարպետությամբ տրված ներդաշնակում. երկերի խոր կերպարայնություն, ընդհանրապես՝ գաղափարական-գեղարվեստական լիակատար հազցեցվածություն և այլն, — այս բոլորը պզտի չափով անմատչելի մնաց Կոմիտասից հետո գործած շատ երաժիշտների, այդ թվում նաև արևելահայ ու արևմուտահայ նրա անմիջական աշակերտներին, որոնք իրենց ստեղծագործական հնարավորություններին

համապատասխան, վարպետից յուրացրին առանձին գծեր միայն:

Անշուշտ, դա ոչ մի չափով չի նսեմացնում Կանաչյանի՝ հայ և վարպետ երգահանի ստեղծագործության արժեքը: Բացի վերը նշվածներից, որպես գնահատելի ստեղծագործական երևույթ, պետք է ավելացնել նաև ժամանակին նրա հանդես բերած ձգտումը՝ ժողովրդական երգը դուրս հանել իր ծավալից և դարձնել համեմատաբար խոշոր ձևի և հարուստ ստեղծագործություն: «Մմ երգերս նոր ձև առած են՝ ժողովրդական եղանակը իբրև թե՛ւա գործածելով: Սկիզբը անմիջապես կուտամ թեման, ապա կպարզացնեմ և վերջավորության նախկին մոթիվը ցույց տալով (որով եղանակի վերջավորությունը որոշ կերպով հայտնի կլլա), կվերջացնեմ իբրև եպրակացություն: Կխօրհիմ թե՛ այս ձևը ժողովրդական երգերու մշակումին համար լավագույն ձևերեն մեկն է: Կհուսամ որ նոր հեղինակները նկատի կունենան այս ձևը»:

Այդ ձգտումն իր խմբերգերում Կանաչյանն իրականացրել է այսպես կոչվող թեմայի մշակման՝ մեղեդիի ելեշային տարբերակման, ռիթմի փոփոխման, կոտորակման, տոնայնության ու հարմոնիայի փոփոխության, նյութի երգչախմբային վերադասավորման միջոցներով: Այդ ձևով են ստեղծված նրա «Դալիլո», «Հոյնար», «Վարդերի հետ» և ծավալուն մի քանի այլ գործերը, որոնք հիմք դարձան ստեղծելու «Նանոր»-ը, որն արդեն ոչ միայն մեծ ծավալի, այլև մեծ կառուցվածքի կոմպոզիցիա է:

* * *

«Նանոր»-ը կամ, ինչպես այլ կերպ նույնպես անվանում են՝ «Չանկի»-ն* բացառապես երգչախմբի միջոցներով իրականացված երաժշտական-դրամատիկական ընդարձակ պատկեր է, որի նյութն է հայ ժողովրդի վաղեմի կենցաղի բնութագրական երևույթներից մեկը՝ ուխտագնացություն դեպի ս. Կարապետ:

Ըստ հնագույն ժողովրդական հավատալիքի, «Մշո սուլթան» ս. Կարապետ վանքը շնորհատու է եղել: Մարդիկ, ճանապարհներ կտրելով, երբեմն մեծագույն դժվարությունների և պրկանքների գնով այցելել են այդ սրբավայրը և վանական շնորհների տիրացել: Այս հավատալիքը, որ, անշուշտ, սոցիալական պատճառներից է գոյացել, հայ ժողովրդի համար նրա բարեկեցիկ ու ապատ կյանքի ակնկալության արտահայտություններից մեկն է եղել և, ի դեպ ասած, քրիստոնեական գաղափարախոսության հետ կապ չունի: Այն անդրադարձված է հին ժամանակների և միջնադարի հայկական ժողովրդական ու գուսանական շատ երգերում և հեքիաթ-

* Չանկի — Չանգ:

ներում: Տվյալ դեպքում, Կանաչյանի «Նանոր»-ում Չանկլիից հայցվող «մուրալը» «սրտի սիրածն» է: Այս ամեններապեհին, սակայն, պետք է ենթադրել, պայմանականորեն կամ հավաքականորեն արտահայտում է ժողովրդի լավագույն օրերի երապանքը:

Ժողովրդական երգերից վերցնելով խոսքերը, Կանաչյանը դրանց շատ հարմարվող երաժշտական միջոցներով նկարագրել է վարդկանց մի հոծ խմբի գնացքը դեպի ս. Կարապետ, ներգրավելով դրանում վանապան մանրամասնություններ՝ ուխտավորների ակնկալությունը, ճանապարհին հաղթահարելու դժվարությունները, հանգիստն ու գիշերումը ճանապարհին, ուրախ ժամանցը, նորից դժվարին վերելքը, Չանկլիի երևալը, վանգահարությունը, առանձին մարդկանց, հետո ողջ խմբի դիմումը նրան (ֆուգատո), վերջապես նորից ճանապարհը և ուրախ ցնծությունը:

Նկարագրականության հետ մեկտեղ, Կանաչյանի երկը պատմական է, տրամադրությունների ցայտուն հակադրություններով, ծրինակ՝ ժողովրդի տանջանքի արտահայտությունը՝ սկզբում, նախաբանից հետո, նրա պարմանքն ու ուրախությունը Չանկլիի հանկարծակի երևալը, Հապակցությամբ և բուն «մուրալի» դրսևորումը, ի կապում է ստեղծագործության կենտրոնական հատվածը, և որտեղ ժողովուրդն այդ «մուրալը» ոչ այնքան խնդրում, որքան պահանջում է ս. Կարապետից: «Նանոր»-ում ընդգծված կերպով դրսևորված են նաև ազգային բնավորության որոշ կողմեր, օրինակ՝ ցնծալից խրախճանը եպրափակող հատվածում, որ նշանակում է՝ ժողովուրդն ուրախանալիս իսկապես ուրախանում է և այլն:

«Նանոր»-ում երաժշտությունն ազատ և նպատակամետ վարգանում է, այն բավական հագեցված է լարվածությամբ, երգչախումբը, ինչպես Կանաչյանի խմբական շատ ուրիշ գործերում, հավաք է հնչում. թե խոսքերը, մասնավորապես՝ «նանոր, հա՛ նանոր» բացականչությունները և թե ելեկշային ողջ նյութը ստեղծագործությանը վիպական արխաիկ մի որոշակի շեշտեր, և դրա շնորհիվ՝ յուրատեսակ արժանահայտություն են հաղորդում, պարզագույն միջոցներով հեղինակը հասել է վառ պատկերավորության և կուռ բովանդակալիության: «Նանոր»-ը Կանաչյանի ստեղծագործական մեծ հաջողության արգասիքն է, հայ դասական երաժշտության այդ տեսակի նշանավոր երկերից մեկը:

* * *

Ինչպես բնաշխարհի և Սփյուռքի մի շարք այլ հայ երաժիշտներ, Կանաչյանն ևս հանդես է եկել իր բավակողմանի հնարավորություններով՝ որպես երգահան, երաժիշտ-կատարող (ոչ միայն

խմբավար, այլև առաջնակարգ ջութակահար). որպես ուսուցիչ, ընդհանրապես մշակութային գործիչ: Կանաչյան կոմպոզիտորի վարպետության աճմանը պուգահեռ աճել է Կանաչյան խմբավարի (և նրա երգչախմբի) վարպետությունը: Նրա համերգներն ունենդրել և դրանց մասին մամուլում գրել են (մանավանդ Բեյրութում) նաև բավաթիվ օտարականներ: Մասնավորապես 1944—1946 թվականների համերգներն անցել են արվեստի բարձր մակարդակով:

Երկար տարիների անհանգիստ ու լարված աշխատանքը, հուզմունքն ու ապրումները անդրադառնում են Կանաչյանի առողջության վրա, հենց այս տարիներին վնասվում է նրա տեսողությունը:

1945 թվականի ամռան «Գուսան» երգչախմբի կազմակերպած խնամքի շնորհիվ նա կապուրվում է այնքան, որ 1946-ի սկզբներից հնարավոր է դառնում վերականգնել պարապմունքը: Տեղի են ունենում մեկը մյուսի հետևից մի քանի նշանավոր համերգներ: Մայիսի 30-ին երգչախմբի եռանդուն մասնակցությամբ Բեյրութում տոնվում է Կանաչյանի երաժշտական գործունեության 40-ամյակի հոբելյանը, որը վերածվում է ժողովրդական տոնակատարության: Դրանից հետո նրա տեսողությունը դարձյալ սկսում է պակասել, բայց նա դեռ երկար ժամանակ, թեև մեծ դժվարություններով, ինչ-որ չափով շարունակում է իր ստեղծագործական և խմբավարական աշխատանքը, երբեմն, գրեթե առանց տեսնելու, համերգ ղեկավարում:

Կյանքի վերջին մի քանի տարին Կանաչյանն իր տիկնոջ՝ «Գուսան» երգչախմբի գնահատված մեներգչուհի Քրիստինեի և մյուս յուրայինների հետ անց է կացնում Բաղդադում:

Կանաչյանի երկերը երկար ժամանակ, չնչին բացառություններով, մնում էին անտիպ: Այդ էր հիմնական պատճառը և այն երևույթի, որ այդ երգերը չէին հնչում Սովետական Հայաստանում: Սփյուռքահայ մամուլում շատ է գրվել Կանաչյանի երգերի տպագրության և «հայրենադարձության» հասունացած անհրաժեշտության մասին: Բայց միայն հոբելյանի առթիվ կազմակերպված հանգանակության և երգչախմբի օժանդակության շնորհիվ է հնարավոր դարձել դրանց տպագրությունը, իսկ Վերջին տասնամյակում, սփյուռքահայության հետ մշակութային կապերի ընդլայնման պայմաններում, այդ հրատարակությունները ստացվեցին և Կանաչյանի երգերը սկսեցին կատարվել նաև Սովետական Հայաստանում:

Անշուշտ, հեղինակը շատ էր ցանկանում, որ իր երգերը հնչեն հայրենիքում: «Շատ ուրախ եմ, որ հավնած եք «Նանոր»-ին, գրում էր նա,— երանի՜ թե կարենայիք լավ խումբով մը կատարել տալ և մանավանդ երգապնակի առնել... արտասահմա-

նի մեջ շատ փափաքվեցավ այդ երգը ունենալ երգապանակի վրա, դժբախտաբար ինծի համար անկարելի էր գոհացում տալ:

«...Գալով «Աբեղա»-ին, ես չի պիտի ուզեի, որ Միհրանը իր քով ունեցածը ցույց տար Ձեպի, քանի որ բավական փոփոխություններ ըրած եմ և ինչ: չունի այդ վերջնական ձև ստացած «Աբեղա»-ն, անանկ որ կհուսամ թե օր մը Հայրենիքի մեջ կներկայացվի պետք եղած ձևով»:

Այժմ արդեն Կանաչյանի բավական թվով երգերը իրենց արժանի տեղն են գրավում Հայաստանի երաժիշտ կատարողների երգացանկում (այդ երգերի առավելապես գեղեցիկ ու խորաթափանց կատարման համար առանձին արժանիք ունի ՍՍՀՄ ժողովրդական արտիստուհի Գոհար Գանյարյանը), «Նանոր»-ի և մի քանի այլ խոշոր խմբերգերի կատարումը մեր երգչախմբերի համար դարձել է օրվա խնդիր. նույն խնդիրը կա նաև «Աբեղա»-ի նկատմամբ, որն, ինչպես երևաց մեջբերումից, հեղինակն երկար ժամանակ մշակել, կատարելագործել է. և որն, ի դեպ, համերգային կատարման համար էլ շնորհակալ նյութ կարող է դառնալ:

Թե իր երգերի կատարումը Սովետական Հայաստանի նշանավոր երգիչ-երգչուհիների, պրոֆեսիոնալ և դպրոցական երգչախմբերի կողմից. և թե «Հայաստան» հրատարակչության ծրագրած նրանց տպագրությունը անկեղծ ուրախություն էին պատճառում հեղինակին, որը ոչ միայն հետաքրքրվում և իր հնարավորությունների սահմանում հետևում էր Հայրենիքի մշակութային կյանքին, այլև անսահման կարոտով լեցուն երազում էր, նույնիսկ իր արդեն գրեթե իսպառ կորցրած տեսողության պայմաններում, Հայրենիք այցելել: «Թումաճանը եկավ հասավ մեզի, շատ լավ տպավորություն կրած էր Հայրենիքեն, հազար երանի տվի իրեն...», — իր նամակներից մեկում գրում էր Կանաչյանը:

Հայրենիքն անշուշտ ընդառաջում էր դրան: Բայց 1967 թ. մայիսի 21-ին անակնկալ մահը խափանեց Բարսեղ Կանաչյանին Երևան հրավիրելու և հանդիսավոր իրադրության մեջ, իր ներկայության, հեղինակային համերգը կապմակերպելու պաշտոնապես նախագծված ծրագրի իրականացու-

մը. ծրագիր, որին ինքն ևս տեղյակ էր: Բարսեղ Կանաչյանն իր կյանքն ավարտեց որպես հարազատ ժողովրդի արվեստին անձնուրաց կերպով ծառայած մեծ երաժիշտավոր:

* * *

Կանաչյանի երգերի ներկա հրատարակության համար հիմք է հանդիսացել Բեյրութի հոբելյանական հրատարակությունը, որն ավարտվել է 1948-ին և որի համար, ինչպես տեղեկացնում է Հոբելյանական կենտրոնական հանձնախմբի ծանուցումը, «հեղինակն երգերը դրել է իրենց վերջնական ձևի մեջ»: Վերջին չորս երգը վերցված են Բաղդադի Հայ երիտասարդական երկսեռ միության «Կոմիտաս» երգչախմբի միջոցներով կատարված հրատարակությունից: Դրանք հեղինակի վերջին աշխատանքներն են:

Ներկա ժողովածուն ընդգրկում է Կանաչյանի երգերի մի մասը միայն: Տրամադրված ծավալի սահմաններում ընտրված են այն երգերը, որոնց տպագրությունը առավել առաջնահերթ է ճանաչվել, ընդ այդմ հաշվի է առնվել նաև հեղինակի նախընտրությունը:

Ժողովածուն ընդգրկում է յոթ մեներգերը (դրանց թվում է՝ «Ծիծեռնակ» հանրահայտ երգի յուրատիպ ներդաշնակումը) և կատարման համար տարբեր աստիճանի դժվարություն ներկայացնող 10 խմբերգեր: Մեծածավալ խմբերգերից Վետեղված են «Դալիլ»-ն և «Նանոր»-ը, «Ծոր»-ը տըրված է թե դաշնամուրի և թե երգչախմբի ուղեկցությամբ եղած տարբերակներով, որոնք հավասարապես լայնորեն կատարվում են: «Լուսնակն ելավ»-ը քառերգ է, որին վերջում ըստ կամս միանում է երգչախումբը, կարելի է կատարել նաև ամբողջապես երգչախմբով: «Բամ փորոտան» քայլերգի մշակումը, որ առաջին անգամ հրատարակվել է «Հայ գուսան» շարքի Բ պրակում, այստեղ տրված է հեղինակի վերջնական մետրաոճիմական խմբագրությամբ:

Ներկա հրատարակությունն էական լրացում կհանդիսանա հայկական մեներգային և խմբերգային առձեռն գրականությանը: Անշուշտ, ժամանակի ընթացքում հրապարակի վրա կգրվի հայ բազմավաստակ կոմպոզիտորի ստեղծագործությունների ավելի լրիվ ժողովածու:

* 1964 թ. հոկտեմբերին Միհրան Թումաճանը Հայաստանի կոմպոզիտորների միության դահլիճում զեկուցումով ներկայացրեց Կանաչյանի «Աբեղա» ստեղծագործության հեղինակային առաջին տարբերակը: Երաժշտությունը դաշնամուրով, չորս ձեռքով ցուցադրում էին դաշնակահարուհի Մարջան Մխիթարյանը և տողերիս հեղինակը: Ստեղծագործությունն արժանացավ ունկնդիրների ջերմ հավանության:

ՄԵՆԵՐԳԵՐ

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻՍՏԻՆԵ Բ. ԿԱՆԱԶՅԱՆԻՆ

ՕՐՈՐ

Խոսք՝ Գ. ԲԱՐԻՊԱՅԻ

Երգես.՝ Բ. ԿԱՆԱԶՅԱՆԻ

Adagio $\text{♩} = 50$

legatissimo

p

p con tenerezza (գորովով)

Բուն Լ - դիր, բա - լաս,

ա - չեղ խուփ ա-րա,
ին - ձի ալ բուն տուր,

նախ - ռուն ա - չե-րուդ
Սուրբ Աս-վա - ծամա՛յր,

բուն քող գա վը-րա,
ա - նու-թիւ բուն տուր,

Poco più mosso *rall.*

a tempo *poco rit.*

o - ra r. ħul ħu-luul, o - ra r. m. lu-lu-lu,

poco rit. *poco rall.*

pp a tempo

ħul m-lu-lu - ħu-lu-lu m-lu-lu - lu-lu-lu,

a tempo

p

1.

իս in-fini - օի - կիս փու - նը կը - սա-նի:

poco rall.

rall.

con anima 2. *smorzando*

Գուճ ալ փուճ է-ղիւ, փու-նը կը - սա-նի:

a tempo *smorzando* *molto rall.*

p

ԾՈՎ ԱԶԵՐ

Խոսք՝ Ա.Վ. ԻՍԱՀԱՆՅԱՆԻ

Andante ♩ = 62

delicato

p *f*

Քա. *

հույս սրբ - սով ես սիր - ւե - ցի լուռ ու խռ - րունկ ծով ա - չեք, վրե -

Քա. *

- սով ցող-ված ար-ցուն-իմ լի, սեվ ու սիր-ուն հեղ ա - չեք,

poco rit. allargando

վրէ-սով ցող-ված սր-ցուն - քով ի, սեղ ու սիրուն հեղ ա - չեք:

poco rit. allargando

doloroso

Ա. ի,

doloroso

ա - չե - ք սեղ խոս - քա - ցան՝ սիր - քա գա-լաց աստ-ղի պես. վա՛խ.

u - չե - րը ինձ մո - ռա - ցան՝
 սիր - քո մա-րավ առ-դի պես,

mf *largo commoso.* *a tempo*

վա՛խ, ա - չե - րը ինձ մո - ռա - ցան՝
decresc.

poco rit. *allargando*

սիր - քո մա-րավ առ-դի պես:
allargando

ՊԵՃԻՆԿՈ

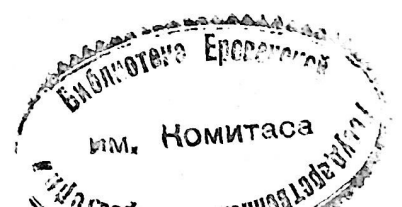
Խաղ՝ Գ. ՉԻԹՈՒՆՈՒ

Allegro giocoso $\text{♩} = 96$

17304

Ա - ռեզ ըլ - լամ՝ ծա - գիւմ մա - ռիւմ
 Ես ա - ռե - գաւկ՝ դու ես ծո - վր

վե - ռե - վեդ, կամ ռուք ըլ - լամ՝ ա - նիւմ հաւ - նիւմ Բե - գի հեւ,
 ծի - րա - նի, հա - լիւմ Լըց - վիւմ մեր հո - դե - րը հայ - ռե - նի,

con calore

դեմ - քիտ մա - սող,
հո - վր եր - զե,

*decrescendo**p*

ա՛յ սի-րա-կան,
ա՛յ սի-րա-կան.

խալ - լե - րուդ հեճ
հա - զար լա - րով,

ծաղ - կե ծա - դիկ վեճ ի վեճ:
հա - զար աւի - գաւժ ե - րա - նի:

*cresc.**f*

Հո՛յ.

հո՛յ.

հո՛յ.

պր-հին-կո, պր-հին-կո,

պր-հին-կո:

պր-հին - կո,

պր-հին - կո, պր-հին - կո, պր-հին - կո:

pp

ՅԱՅԳԵՐԳ

Խառն փափաղություն հ. ՔՈՒՉԱԿԻՑ

Andante ♩ = 50

Սիր - սր
Եկ - անի
դուր ձեկ
ուր-խուր-

Լ
- համ
մի մա-հուկ
սիր-ուն-հե
լու-կանի,
ուր կանի
դուր եմ
այ-վա
խաղ-խո-
ղաղ սր-

-բուս
- վի,
հի-բուս
դուր եմ
առ-հա-բուս,
հա-մա-բուս,
հա-մա-բուս
բու-սի
բու-սի

con fuoco poco rall.

The musical score for 'The Bird Song' is presented in a single system with a treble and bass staff. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The melody is primarily in the treble staff, with the bass staff providing a supporting accompaniment. The score includes various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and rests. There are several instances of ornaments, marked with a stylized 'w' symbol, and a few measures with a 'P' marking. The piece concludes with a final cadence in the treble staff.

- quif
 nf.

or ni
 ny nf

qh - ch - rnd,
 sh m. - quif,

a tempo

poco rall.

pp

doloroso p

—ku lip-ruli p'niš gur u - lišal:
 —ku lip-ruli p'niš gur u -

[illegible]

Ա.Լ.ՎԱՐԴԻ ԵՐԱԶԸ

Խոսք՝ Վ. ՄԻՐՈՒԹՅԱՆԻ

Adagio ♩=54

p *dolcissimo*

Դր-նամ է - ի

ես, ինչ-պես մի ըն-կեք, կա-րո-սած սի - ռով, ե-կավ փա-թաթ-

ան-սա-ռից լի-

մի սի - ռուն պախ-րա

ինչ-պես մի ըն-կեք,

կա-րո-սած սի - ռով,

ե-կավ փա-թաթ-

- վեց. վառ-վեց իմ շո - ւով:

mf più mosso

Բայց մեկ էլ տե - սա ա - պիս բառ-կա-ցած, հրա-ցա-նը լըց -

mf *cresc.*

Tempo I

- րեց. դառ- ձառ ղե - պի մեզ, ես էլ վեր քը -

poco rall.

- ուս տե - ղից վա-խե - ցած, կան - չե - ցի նը - րան, խընդ-րե-լով էս-

Քա. * Քա. * Քա. * Քա. *

պես.

con dolore *rall.* *a tempo*

f *drammatico*

ա - պի՛ ջան, ա-պի՛, մի՛ սպա - նիր պախաւան, քո՛ղ, բռո - նել եմ ես

f

Քա. * Քա. * Քա. * Քա. * Քա. * Քա. * Քա. *

disperato

որ պա-հեմ նը-րան: Ա - պիս չը լը - սեց, խեղն պախա-րան ըն-կալ,

p

Քա. * Քա. *

pp

—կար-ծես գրե-դա - կը իմ սըր - տովն ան - ցալ:

pp *pp*

ՈՒՌԻՆ

Խոսք՝ Հովհ. Քոմիտասյան

Andante

The musical score is written for piano and voice. The piano part consists of two staves, and the vocal part is a single staff. The tempo is marked 'Andante'. The key signature has one flat (B-flat). The time signature is 2/4. The score is divided into four systems. The first system shows the piano introduction with dynamics *pp* and *f*. The second system continues the piano accompaniment with dynamics *p*, *mf*, *disperato*, and *p*. The third system introduces the vocal melody with the instruction *con dolore* and the lyrics 'Ու - րու՛մ եկ' մ-ռիկ տղ - ջիկ էր ինձ պես, մը - ցում էր յա-րին,'. The fourth system continues the vocal melody with the lyrics 'մ չե-կամ ին սեռ:' and the piano accompaniment.

pp *f* *p* *f*

p *mf* *disperato* *p*

con dolore

Ու - րու՛մ եկ' մ-ռիկ տղ - ջիկ էր ինձ պես, մը - ցում էր յա-րին,

մ չե-կամ ին սեռ:

doloroso (ցավազին)

Խեղ - նը դռ - դա - լով՝ ան - հույս կը - ու - ցավ, դար - դից չո - րա - ցավ,

mf

մ - ու ե - նի դար - ձավ:

poco mosso

pp *p* *f*

con dolore

Ջը - րե - րի վը - րա

ff *p*

pp *p*

գը - լու - իր կա-խած դեռ դռ-դու՛մ է նա ա լա - լիս կա -

mf *assoluto p*

- մաց, աւա՛ն-բողջ սա - ռին մի միսք է ա - նում, թե յա - ր յա -

tristamente

- ռին ո՛նց է, մո - նա - նում:

Զա. * Զա. *

ԾԻՇԵՌՆԱԿ

Խոսք՝ Գ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ

Adagio

mf

Ծի - ծեռ - նա՛կ,
Ա՛խ, բը - ռի՛ր,

ծի - ծեռ - նա՛կ, դու զար - նան սի -
ծի - ծեռ - նա՛կ, ծը նած և՛ դըս՛

poco rit. *a tempo*

- րուն բուն - նա՛կ, դե - սի ո՛ր,
Ա՛ռ աս - ռա՛կ, անդ չի նի՛ր

a tempo

ինձ ա - սա, քո՛ւ - չու՛մ ես այդ -
 քո բույ - ճը հայ - ռե - ճի կը -

- պես ա - րագ, դե - պի ո՛ւր,
 - քո ռի անդ շի - ճի

ինձ ա - սա, քո՛ւ - չու՛մ ես այդ -
 քո բույ - ճը հայ - ռե - ճի կը -

- պես ա - րագ:
 - քո ռի անդ:
 Coda

poco rit. a tempo

poco rit. a tempo

Coda

ԲՐԵՆԳԵՐ

ԴԱԼԻՆ

Maestoso ♩=84.

f

Sopr. *f* *p*

Alti *f* *p*

Ten. *f* *p*

Bassi *f* *p*

Դա - լի - լո, դա - լի - լո, եղ - տ ջանի, դա -

լի - լո, դա - լի - լո, եղ - տ ջանի, դա - լի - լո.

Դա - լի - լո, դա - լի - լո, եղ - տ ջանի, դա - լի - լո.

լի - լո, դա - լի - լո, դա - լի - լո, եղ - տ ջանի, դա -

լի - լո, դա - լի - լո, եղ - տ ջանի, դա - լի - լո.

դա - լի - լո, եղ - տ ջանի, դա - լի - լո.

լի - լո, դա - լի - լո, դա - լի - լո.

p

դա - լի - լո,

դա - լի - լո, եղ - տ ջանի, դա - լի - լո, դա - լի -

դա - լի - լո.

p

դա - լի - լո, դա - լի - լո, եղ - տ ջանի, դա - լի - լո, դա - լի - լո.

poco rit. *a tempo*

մա - լիս մա-դուր, քե դուր - բուն. մա - լիս մա-դուր, քե դուր - բուն;

pp

- լո, եղ-տ ջան,

pp

- լո ջան,

pp

եղ-տ ջան.

Delicato *decrecendo*

Դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, դա - լի-լո, լո, լո, լո,

Դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, դա - լի լո, լո,

Դա - լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, դա - լի լո, - լո,

decrecendo

դա - լի - լո.

Animato

Դա-լի-լո, լո, լո, դա-լի - լո, դա-լի - լո, սըն - ջա - նե,

լո, դա - լի - լո, լո, դա-լի լո, լո, սըն - ջա - նե,

դա - լի - լո լո, լո, դա-լի - լո, լո, դա-լի - լո, լո,

դա - լի - լո.

սրն - ջա - նն, վայ . սրն - ջա - նն, *p* դա - ի - լո, դա - ի - լո,
 դա - ի - լո, լո, դա - ի - լո, լո, սրն - ջա - նն, *p* > դա - ի - լո, լո, դա - ի - լո, լո:
 սրն - ջա - նն, վայ սրն - ջա - նն, *p* դա - ի - լո, լո, դա - ի - լո, լո
 դա - ի - լո, լո, դա - ի - լո, լո, *p* դա - ի - լո, լո, դա - ի - լո, լո,

սրն - ջա - նն, վայ սրն - ջա - նն, սրն - ջա - նն,
 սրն - ջա - նն, դա - ի - լո, լո, դա - ի - լո, լո, սրն - ջա - նն,
 լո, սրն - ջա - նն, վայ սրն - ջա - նն:
 դա - ի - լո, լո, դա - ի - լո, լո, սրն - ջա - նն,
 լո, լո, դա - ի - լո, լո,

T. Solo con fuoco ♩. = 92
 Կուռ-սիկ մ'ու-նի դե - դիս ա, հաւ - վա sp - վեք քոյ տու զա,
 B.

խմ յա - րը ձեռ զե - դիմն ա, համ - փա սր - վեք քող տուցի զաւ:
 դա - լի - լո, դա - լի - լո, դա - լի - լո, դա - լի - լո, լո:
 դա - լի - լո:

S.

A. *Տ.*
 դա - լի - լո լո, լո, դա - լի - լո լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո, լո,
 դա - լի - լո լո, լո, դա - լի - լո լո, դա - լի - լո լո,
 T. *Tutti*
 դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո,
 B. դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո,
 դա - լի - լո:

դա - լի - լո, լո, լո դա - լի - լո դա - լի - լո, սրն - չա - նե,
 լո, դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, սրն - չա - նե,
I Ten.
 դա - լի - լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո,
 դա - լի - լո:

սրկի - ջառնի և վառ սրկի - ջառնի, դա-լի - լո, դա-լի-լո
 դա-լի - լո, լո, դա-լի-լո, լո սրկի - ջառնի, դա-լի - լո լո, դա-լի- լո, լո
 սրկի - ջառնի - և, վառ սրկի - ջառնի, դա-լի - լո լո, դա-լի - լո լո.
 դա - լի լո - լո.
 դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, սրկի - ջառնի,

սրկի - ջառնի, սրկի - ջառնի վառ սրկի - ջառնի:
 սրկի - ջառնի, դա-լի- լո, լո, դա-լի - լո, լո, սրկի - ջառնի:
 լո, սրկի - ջառնի, վառ սրկի - ջառնի:
 դա - լի - լո, լո, սրկի - ջառնի, վառ սրկի - ջառնի:
 լո, լո, դա - լի - լո, լո,

Allegretto ♩=104

դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո լո, լո, դա-լի- լո, լո, լո, դա-լի - լո լո, լո.
Solo Apassionato
 դա - լիս սր - սր վառնի և - կա,

Դա-լի-լու, լու, լու, Դա-լի-լու, լու, լու.
 Դա-լի-լու, լու, լու, Դա-լի-լու, լու, լու, Դա-լի-լու, լու, լու.
Tutti Դա-լի-լու, լու, լու, լու. *Solo* լու - րա նա - նի
 Դա-լի-լու, լու, լու, Դա-լի-լու, լու, լու.

Դա-լի-լու, լու, լու. Դա-լի-լու, լու, լու: *Solo* Լու, լու.
 Դա-լի-լու, լու, լու. Դա-լի-լու, լու, լու. Դա-լի-լու, լու, լու: Դա - լի -
Tutti նե՛ս տե՛ - սա, Դա-լի-լու, լու, լու, Դա-լի-լու, լու, լու:
 Դա-լի-լու, լու, լու, Դա-լի-լու, լու, լու: Դա -

Դա-լի-լու, Դա-լի-լու, լու, լու, Դա-լի-լու, լու, լու *Solo* լու, լու.
 լու, Դա-լի-լու լու, Դա-լի-լու, լու, Դա-լի-լու, Դա-լի-լու, լու, լու, *Solo*
 Լու, լու,
 Դա -

[illegible]

The musical score is written for four staves. The first staff has a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). It begins with a single note 'լո,' followed by a long melodic line with several measures of rests and then a series of eighth notes. Below this staff are the lyrics 'դա-լի-ւն, լո, լո, դա-լի-ւն, լո, լո,'.

The second staff also has a treble clef and a key signature of two sharps. It contains a series of eighth notes. Below this staff are the lyrics 'դա-լի-ւն, լո, լո, լո, դա-լի-ւն, լո, լո,'.

The third staff has a treble clef and a key signature of two sharps. It begins with the word 'Solo' and contains a series of eighth notes. Below this staff are the lyrics 'հե ջանն դուր - բաժնի եմ ա - ռնե,'. This staff continues with the word 'Tutti' and more eighth notes. Below this section are the lyrics 'դա-լի-ւն, լո, լո, լո, դա-լի-ւն, լո, լո,'.

The fourth staff has a bass clef and a key signature of two sharps. It contains a series of eighth notes. Below this staff are the lyrics 'դա-լի-ւն, լո, լո, լո, դա-լի-ւն, լո, լո,'.

Solo

լո. լո. դա-լի-լո, դա-լի-լո, լո, լո. դա-լի - լո լո, լո.

Solo

դա - լի - լո.

դա - լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, դա-լի-լո,

դա - լի - լո.

Solo

լո. լո. դա-լի-լո, դա-լի-լո, լո, լո. դա-լի-լո լո, լո, լո, լո.

Solo

լո.

Solo

լո. լո. դա-լի-լո լո, դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո լո, դա-լի-լո լո, դա-լի-լո լո, դա-լի-լո լո, լո.

դա - լի - լո.

Tutti

Բառ-դի ծա - ուր բար - ձրք է, դա-լի-լո, լո, լո, դա - լի-լո, լո, լո.

Tutti

Բառ-դի ծա - ուր բար - ձրք է, դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա - լի-լո, լո, լո.

Tutti

լո. Բառ-դի ծա - ուր բար - ձրք է, դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա - լի-լո, լո, լո.

Բառ-դի ծա - ուր բար - ձրք է, դա-լի - լո, լո, լո, լո. դա - լի-լո, լո, լո.

սի - րաժ յա - րի փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, 'դա - լի - լո, լո, լո,

սի - րաժ յա - րի փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո,

սի - րաժ յա - րի փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո,

սի - րաժ յա - րի փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո,

Sopr. solo մե - րա - րի փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո,

Ten. solo լո, մե - րա - րի փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո,

մե - րա - րի փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո,

մե - րա - րի փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո,

լո, քե - ր չի - քա՛ փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո:

լո, քե - ր չի - քա՛ փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո:

լո, քե - ր չի - քա՛ փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո:

քե - ր չի - քա՛ փաղ - ցրե Է, դա-լի-ւո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, լո:

Կա-լի - լո, լո, լո, դա-լի - լո, լո, լո, լո.

լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո.

poco rall.

լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո: լո:

poco rall.

լո, լո, դա-լի - լո, լո, լո, լո: լո:

poco rall.

լո:

poco rall.

լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո:

Maestoso ♩ = 84

Կա - լի - լո, դա-լի - լո,

Կա-լի - լո, դա-լի - լո, լո, դա-լի -

Կա - լի - լո, դա - լի - լո, եղ - առ ջան, դա -

Կա - լի - լո,

դա - լի - լո, եղ - սո ջան, դա - լի -
 լո, եղ - սո ջան, դա - լի - լո,
 - լի - լո,
 դա - լի - լո, լո, լո, լո, դա - լի - լո, եղ - սո ջան,

- լո,
 եղ - սո ջան, դա - լի - լո, դա - լի - լո, եղ - սո ջան, *rit.*
 դա - լի - լո, *rit.*
 դա - լի - լո, *rit.*
 դա - լի - լո, դա - լի - լո, եղ - սո ջան,

Moderato ♩ = 92

վա - րա - գա սար ծաղ-կել ա, ծառ ու ծաղիկ կ'ե - ռե - վա,
 ջան,

եղ - ւո - ի նաճի հոս կու - գա, ա - սեճի էս-սեղ հարս-նիք կա:
 դա-լի-լո, դա-լի-լո, դա-լի-լո, դա-լի-լո, լո,
Ten. solo
 դա լի լո, լո, լո, դա-լի-լո, դա-լի-լո, լո,
 դա - լի - լո,

Allegretto

f Tutti
 Դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո,
 Դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո,

f
 Դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո,
 Դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո,
 լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո,
 դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո, լո,

Sostenuto $\text{♩} = 69$

Solo elegante

mf
 դա-լի-ւո, լո, լո, լո, լո,

S. pp
 դա - լի - լո, լո, դա-լի-ւո, լո, լո, լո,

A. pp
 դա - լի-ւո, դա-լի-ւո, լո, դա - լի-ւո, լո, դա - լի-ւո, դա-լի-ւո, լո, դա - լի-ւո, լո,

T. pp
 դա-լի-ւո, լո, լո, լո, դա-լի-ւո, լո, լո, դա լի-ւո, լո,

B. pp
 դա - լի - լո, լո, դա-լի-ւո, լո, լո, դա-լի-ւո, լո, լո, դա-լի-ւո, լո, լո,

դա-լի-ւո, լո, լո, լո, լո,

դա - լի - լո, լո, դա-լի-ւո, լո, լո, լո,

դա - լի-ւո, դա-լի-ւո, լո, դա լի-ւո, լո, դա - լի-ւո, դա-լի-ւո, լո, դա - լի-ւո, լո,

դա-լի լո, լո, լո, լո, դա-լի-ւո, լո, լո, լո,

դա - լի - լո,

դա - լի-ւո, լո, դա-լի լո, լո, լո, դա լի-ւո, լո, լո, դա-լի-ւո, լո, դա լի-ւո, լո,

Tutti *mf* Animato $\text{♩} = 112$

f

դա-լի-ւ. դա-լի-ւ, սրն - ջա - նն, օխրն օր զի - շեռ հառս - նի՛ք է,

mf

դա-լի-ւ, լո, դա-լի-ւ, լո, սրն - ջա - նն, դա-լի-ւ, լո, դա-լի-ւ, լո, հառս - նի՛ք է,

mf

դա-լի-ւ լո, դա-լի-ւ լո, լո, օխրն օր զի - շեռ հառս նի՛ք է,

mf

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, հառս - նի՛ք է,

mf

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո,

էս - տեղ զս - ուի բան չը - կա. սաղ-դեմ ի - բա կա - մով է,

դա-լի-ւ, լո, դա-լի-ւ, լո, սրն - ջա - նն, դա-լի-ւ, լո, դա-լի-ւ, լո, կա - մով է,

դա-լի-ւ, լո, դա-լի-ւ, լո, լո, սաղ-դեմ ի - բա կա մով է,

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, հառս նի՛ք է,

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո,

(tutti) Con brio (bambli)

f դա-լի-լո, լո, լո, լո, լո,

f դա - լի - լո, լո, դա լի-լո, լո, լո, լո, լո,

f դա - լի-լո. դա-լի-լո, լո, դա լի-լո, լո, դա - լի-լո, դա-լի-լո, լո, դա - լի լո, լո,

f դա-լի-լո լո, լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո, դա - լի-լո, լո,

f դա - լի - լո, դա - լի - լո,

f դա - լի-լո լո, դա-լի-լո լո, լո, դա-լի-լո լո, լո, դա-լի-լո լո, լո,

դա-լի-լո լո, լո, լո, լո,

դա - լի - լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, լո,

դա - լի լո, դա-լի-լո լո, դա - լի-լո, դա - լի-լո, լո,

դա-լի-լո լո, լո, լո, դա-լի-լո լո, լո, լո,

դա - լի - լո,

դա - լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո լո,

f

դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո լո, լո, օխքն օր - զի - շեր հարս - նիք է,

f

դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, սրն - ջա - նե, դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, հարս նիք է,

ff

դա-լի-լո, դա-լի-լո սրն - ջա - նե, օխքն օր զի - շեր հարս - նիք է,

f

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո,

դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, լո, օխքն օր զի - շեր հարս - նիք է,

դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, սրն - ջա - նե, դա-լի-լո, լո, դա-լի-լո, լո, կը պա - ռենք,

դը - նոյ գառ-նա կը բե - ռենք, օխքն օր զի - շեր կը պա - ռենք,

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, կը պա - ռենք,

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո,

p

դա-լի-ւո. դա-լի-ւո, սրն - ջա - նե, օխքն օր գի - շեր հաւս - նիք է,

p

դա-լի-ւո, լո, դա-լի-ւո, լո, սրն - ջա - նե, դա-լի-ւո, լո, դա-լի-ւո, լո, հաւս - նիք է,

p

դա-լի-ւո, լո, դա-լի-ւո, լո, լո, դա - լի - լո, լո, հաւս նիք է,

p

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, հաւս-նիք է,

p

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո,

f Solo

դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո: *pp*

f Tutti

նո - սն Սր - կոն կր պա - ռեմ, օխքն օր գի - շեր հաւս-նիք է, դա - լի-ւո: *pp*

f

դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո լո, սրն - ջա - նե, դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո, լո, հաւս-նիք է դա-լի-ւո: *pp*

f

դա-լի-ւո լո, դա-լի-ւո լո, լո, օխքն օր գի - շեր հաւս-նիք է, դա - լի-ւո: *pp*

f

դա - լի - լո, դա - լի - լո, լո, դա լի - լո, լո, հաւս-նիք է, դա - լի-ւո: *pp*

f

դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, դա - լի - լո, լո, դա-լի-ւո: *pp*

ՏԻԿԻՆ ԶՐԻՍԹԻՆԵ Բ. ԿԱՆԱԶՅԱՆԻՆ

Օ Ր Ո Ր

Խառն Գ. ԲԱԹԻՊԱՆԻ

Adagio. ♩. = 54

p con tenerezza

legatissimo

p

Մմ. (ննգային)

p

Մմ. (ննգային)

p

Մմ. (ննգային)

p

Մմ. (ննգային)

Քուն է-ղիք, բա-լաւ,

ա - չերդ խուփ ա-րա, նախ-եուն ա - չե - բող բուն թող գա վր - բա,
 ին - ձի ալ բուն տուր, Սուրբ Աստ-վա - ծա-մա՛յր, ա - նու-թաւ բուն տուր,

poco rit.

o - rur իմ բու-բու, o - rur մ. նու-նի.

piu mosso *poco a poco rall.* *a tempo*

pp a tempo

իմ մ-նու շի-կիս ֆու - նի կր սու-նի, իմ մ-նու - շի-կիս

p a tempo

p

p

p

1. *poco rall.* *a tempo*

fm - ցը կը sui-նի:

poco rall.

con anima 2. *smorzando*

Դու՛ն ալ Բու՛ն է-ղի՛ր, fm - ցը կը - sui-նի:

rall. *a tempo*

ԼՈՒՄՆԱԿՆ ԵԼԱՎ

Կվարտետ և երգչախումբ բոս կամու

Andantino ♩ = 69

Sopr. solo

Alto solo

Ten. solo

Basso solo

p

Լուս - նակն ե -

Լուս - նակն ե - լավ ամպն ի վեր,

p

Լուս - նակն ե - լավ ամպն ի - վեր,

- լավ ամպն ի վեր, զի - շերն ամպ - շող,

զի - շերն ամպ - շող, ի՜նչ ա - նուշ,

p

Լուս - նակն ե -

զի - շերն ամպ - շող, ի՜նչ ա - նուշ, ա -

ի՜նչ ա - նուշ, ի՜նչ ա -

ի՜նչ ա - նուշ, ի՜նչ ա -

լավ ամպն ի վեր, ի՜նչ ա - նուշ, ա -

f (*Tutti*) *)

- նու՛ւ, լու - նակն է - լավ ամպն ի վեր,

- նու՛ւ, լու - նակն է - լավ ամպն ի վեր,

- նու՛ւ, լու - նակն է - լավ վեր,

- նու՛ւ, լու - նակն է - լավ վեր..

p (*Solo*)

գի - շերն ամպ - շող, ի՛նչ ա - նու՛ւ, հո - վր քն -

p (*Solo*)

լու - նակն է - լավ ամպն ի

p (*Solo*)

լու - նակն է - լավ ամպն ի վեր, գի - շերն ամպ -

- փոյ՛ւ, սու - ռու - քեր, շրնկ - շրնկ - կա - լավ ի՛նչ ա -

վեր, գի - շերն ամպ - շող, ի՛նչ ա -

- շող, ի՛նչ ա - նու՛ւ,

p (*Solo*)

լու - նակն է - լավ ամպն ի

*) երգչախումբի բառ կամս
Coro ad libitum

- նու՛ւ, ի՛նչ ա - նու՛ւ,
 - նու՛ւ, ի՛նչ ա - նու՛ւ,
 ի՛նչ ա - նու՛ւ, ի՛նչ ա - նու՛ւ, Եր -
 վեր, ի՛նչ ա - նու՛ւ ա - նու՛ւ,

mf Եր - վին հե - ուն վրնգ - վրն -
mf Եր - վին հե - ուն կու - լա վրնգ, վրնգ,
 - վին հե - ուն դեռ կու-լա վրնգ-վրն - գա -
mf Եր - վին հե - ուն կու - լա վրնգ, վրնգ,

S. p Եր - վին հե - ուն կու - լա վրնգ, վրնգ,
A.
Coro Եր - վին հե - ուն կու - լա վրնգ, վրնգ,
T. p
B. Եր - վին հե - ուն կու - լա վրնգ, վրնգ,

qա - լով ա - նուէ:
 վրնգ - վրնգ ա-նուէ: *mf* Ծա - մերդ հո - վեմ կը դո -
 - լով, ի՛նչ ա-նուէ, Ծա-մերդ հո-վեմ կը դո - դան, սրբ - սրբ փա -
 վրնգ - վրնգ, ա - նուէ,
 վրնգ - վրնգ ա-նուէ:

mf Ծա-մերդ հո - վեմ կը դո - դան, սրբ - սրբ-փա - լով ա - նուէ:
 - դան, սրբ - սրբ-փա - լով, ի՛նչ ա - նուէ, ա - նուէ:
 - լով ի՛նչ ա - նուէ, ի՛նչ ա - նուէ:
mf Ծա - մերդ հո - վեմ կը դո - դան ա - նուէ:
 ա - նուէ:
 ի՛նչ ա - նուէ:
 ա - նուէ:

Ն Ա Ն Ո Ր

Ժողովրդական երաժշտական պատեր

Maestoso ♩ = 84

Sopr. 4/4

Alti 4/4

Ten. I 4/4

II 4/4

Bassi I 4/4

II 4/4

pp

Նա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր,

pp

Նա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր,

p

Նա - նոր, հա - նոր,

p

Նա - նոր, հա - նոր,

հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր,

հա - նա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր,

հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր, հա - նոր,

mf

հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

mf

հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր հա հա նո՛ր,
հա նո՛ր, հա նո՛ր, հա հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

mf

հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

mf Tutti

հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

f

հա հա - նո՛ր, հա հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

f

հա նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,
հա նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

f

հա հա - նո՛ր, հա հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

f

հա հա - նո՛ր, հա հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

Sostenuto $\text{♩} = 72$
poco a poco cresc.

հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա հա - նո՛ր, զրնկիկի մրնկիկի հա հա - նո՛ր,

հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր, հա - նո՛ր,

Կրն - կլիկ մրն - կլիկ, հա հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր հա հա - հոր,
 Կրն - կլիկ մրն - կլիկ հա - հա - հոր, հա - հոր,
 Կրն - կլիկ մրն - կլիկ, հա հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր,
 հա հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր,

Կրն - կլիկ մրն - կլիկ հա - հա - հոր, Չան - կլի դի - վան, Սուր Կա - րա - պէս,
 Կրն - կլիկ մրն - կլիկ հա - հա - հոր, Չան - կլի դի - վան,
 Կրն - կլիկ մրն - կլիկ, հա հա - հոր, Չան - կլի դի - վան,
 Կրն - կլիկ մրն - կլիկ հա - հա - հոր, Չան - կլի Սուր Կա - րա - պէս,

Սուր Կա - րա - պէս, Բր-գի կա-գանձ խոնկ ու մոմով,
 Սուր Կա - րա - պէս, հա - հոր,
 Սուր Կա - րա - պէս, հա - հոր, հա - հոր,
 դուն մեզ է - դիր կա - րա - պէս, հա - հոր, հա - հոր,

գրն - կիկ, մրն - կիկ, հա - հա - հոր, ո - լոր մո - լոր համ-փա - նե - ռով,
 գրն - կիկ, մրն - կիկ, հա հա - հոր, հա - հոր,
 գրն - կիկ մրն - կիկ, հա - հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր,
 հա հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր,
 գրն - կիկ, մրն - կիկ, հա - հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր,
 գրն - կիկ, մրն - կիկ, հա հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր,
 գրն - կիկ, մրն - կիկ, հա հա - հոր ո - լոր
 գրն - կիկ մրն - կիկ, հա հա - հոր, ո - լոր մո - լոր համ-փա - նե - ռով
 հա հոր, հա հոր, հա - հոր, հա հա - հոր,
 ո - լոր մո - լոր համ-փա - նե - ռով, հա - հոր, հա - հոր, հա հա - հոր,
 մո - լոր համ - փա -
 ո - լոր մո - լոր համ - փա -

զըն-կլիկ, ճընկլիկ, հա նա - նոր, ք - զի կու - զանգ

նա - նոր, նա - նոր, ք - զի կու-զանգ ո - լոր մո - լոր հաւ- փա - նե - ռով,

նե - ռով ք-զի կու-զանգ ո - լոր մո - լոր հաւ- փա - նե - ռով,

նե - ռով, ք - զի կու - զանգ

poco rit. **Larghetto ed**

լուս - նի լու - սով, ո - լոր մո լոր հաւփա-նեւով,

խունկ ու մո - մով, *p* նա -

խունկ ու մո - մով, *Baritono solo* Մու-ռո Մուլ-թան Է - դար

խաւկ ու մո - մով, *poco rit.* նա -

espressivo $\text{♩} = 56$

նա - - նոր,

- նոր, հա նա-նոր, նա-նոր, նա - նոր, *cresc.*

Մուր Կա-րա - պեհ,
հըգ-նա- փո - րաց,

նու - դապ կու-սաւ
սլար-ծանգ Է - դար

ձի - ա - փո -
մար-սի-րո -

- նոր, հա նա-նոր, նա - նոր, նա - նոր,

pp

հա - նոր

p

հա հա-նոր, հա - նոր, հա-նոր, հա - նոր, հա -

- րին,
- սաց,

մու - րազ կու-սառ
է - րե՛ք հաւ-յուր

p

ն - սա-վո - րին,
հայ-րա-պե - սաց,

հա հա-նոր, հա - նոր, հա-նոր հա - նոր հա -

1.

հա - նոր,

- նոր, հա. հա նոր, հա - նոր հա-նոր,

մու - րազ կու-սառ
սր - բոց զը - լուխ

ն - սա-վո - րին,
Սուրբ Կա-րա-

զը - լուխ

- նոր,

mf 2. Sostenuto $\text{♩} = 72$

Սուրբ *cresc* Կա -

Սուրբ Կա - րա - պե՛տ բարձր է՝ բո - լոր, զըն - կիթկ մըն - կիթկ, հա հա - նոր,

պե՛տ: Սուրբ Կա - րա - պե՛տ բարձր է՝ բո - լոր, զըն - կիթկ մըն - կիթկ, հա հա - նոր,

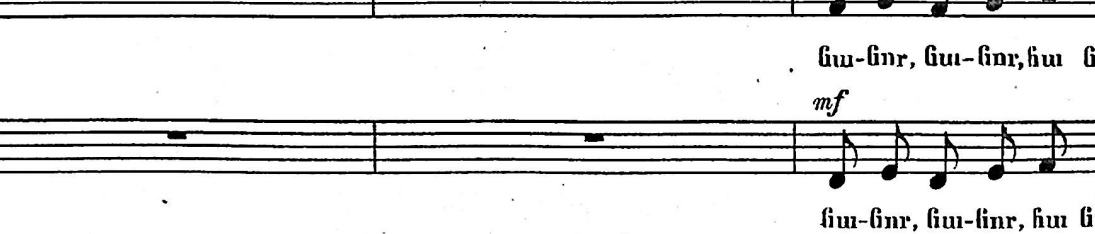
Սուրբ Կա

poco rit.

[illegible]

più animato

mf a tempo

piu animato
 mf
 Գա-նոր, Գա-նոր, Գա Գա-նոր,
 Գա-նոր, Գա-նոր, Գա Գա-նոր,
 Գա-նոր. Գա-նոր, Գա - նոր, Գա-նոր, Գա-նոր, Գա - նոր, Գա - նոր,
 Գա-նոր, Գա-նոր Գա - նոր Գա-նոր, Գա-նոր, Գա - նոր, Գա - նոր,

Վրճ-կլիկ մըն-կլիկ հա մա-նոր, քը - զի կու - գանի

հա - նոր, հա - նոր, քը-զի կու-գանի ո - լոր մո - լոր հաւ - փա - նե - ռով,

հա - նոր, քը-զի կու-գանի ո - լոր մո - լոր հաւ - փա - նե - ռով,

հա - նոր, քը - զի կու - գանի

poco a poco cresc.

լուս - նի լու - սով, ո - լոր մո - լոր նամ-փա-նե-րով, լուս-

լուս - նի լու - սով, *poco rit.* քր-գի կու-գանք լուս-նի լու-սով,

լուս - նի լու - սով, քր-գի կու-գանք լուս-նի լու-սով,

լուս - նի լու - սով, լուս -

*poco rit.**rall.***Adagio**

- նի լու - սով: Մւ...

գրն-կլիկ մրն-կլիկ հա նա նոր, ո-լոր, մո-լոր նամ-փա-նե-րով, գրն-կլիկ մրն-կլիկ հա նա-նոր: Մւ...

գրն-կլիկ մրն-կլիկ հա նա նոր, ո-լոր, մո-լոր նամ-փա-նե-րով, գրն-կլիկ մրն-կլիկ հա նա-նոր: Մւ...

- նի լու - սով: Մւ...

Maestoso $\text{♩} = 84$

Մւ...

Մւ...

Մւ... *pp* Խը-մեք նը - ուն հաք գի-նի, գու-նը ա - ռուն կը լնա-նի,

Մւ...

Allegro

f խը - մեցի գի - նի,
f խը - մեցի գի - նի,
Ten. solo խը - մեցի նը - ռան հաս գի - նի, *f Tutti* խը - մեցի գի - նի,
f խը - մեցի նը - ռան հաս գի - նի,
f խը - մեցի նը - ռան հաս գի - նի,
Ten. solo գու - նը ա - ռուհ կը լմա - նի, *Tutti* գու - նը ա - ռուհ կը - լմա - նի,
f գու - նը ա - ռուհ կը լմա - նի,
խը - մեցի կար - միր գի - նին, կար - միր գի - նին,
խը - մեցի կար - միր գի - նին, գի - նին ա - նուե, սերն ա - նուե,
խը - մեցի գի - նին, կար - միր գի - նին,
խը - մեցի ա - սեցի շաս ա - նուե, գի - նին ա - նուե, սերն ա - նուե,

խը - մեճիճ կար - մի՛ր գի - ճիճ, կար - մի՛ր գի - ճիճ:

խը - մեճիճ կար - մի՛ր գի - ճիճ, գի - ճիճ ա - նու՛ւ, սեճի ա - նու՛ւ:

խը - մեճիճ գի - ճիճ, կար - մի՛ր գի - ճիճ:

խը - մեճիճ ա - նեճիճ աս ա - նու՛ւ, գի - ճիճ ա - նու՛ւ, սեճի ա - նու՛ւ:
Sopr. solo *Tutti* *Sopr. solo*

Սե-րը սի - րո - ղիճ վայ-լե, սե-րը սի - րո - ղիճ վայ-լե, գի - ճիճ խը - մո - ղիճ ա - նու՛ւ,

Սե-րը սի - րո - ղիճ վայ-լե,

Սե-րը սի - րո - ղիճ վայ-լե,

Սե-րը սի - րո - ղիճ վայ-լե,

Tutti

գի - ճիճ խը - մո - ղիճ ա - նու՛ւ, խը - մեճիճ կար - մի՛ր գի - ճիճ,

գի - ճիճ խը - մո - ղիճ ա - նու՛ւ, խը - մեճիճ կար - մի՛ր գի - ճիճ,

գի - ճիճ խը - մո - ղիճ ա - նու՛ւ, խը - մեճիճ գի - ճիճ,

գի - ճիճ խը - մո - ղիճ ա - նու՛ւ, խը - մեճիճ ա - նեճիճ աս ա - նու՛ւ,

1. 2.

կար-մի՛ր զի-նի՛ն, զի-նի՛ն: Ան-րը սի-րո-ղի՛ն վաչ-լի,

զի-նի՛ն ա-նու՛շ, սեր՛ն ա-նու՛շ, սեր՛ն ա-նու՛շ: Ան-րը սի-րո-ղի՛ն վաչ-լի,

զի-նի՛ն, զի-նի՛ն, ա-նու՛շ: Ան-րը սի-րո-ղի՛ն վաչ-լի,

զի-նի՛ն ա-նու՛շ, սեր՛ն ա-նու՛շ, սեր՛ն ա-նու՛շ: խը-մե՛կ զի-նի՛ն,

Bouche fermée
զի-նի՛ն խը-մո-ղի՛ն ա-նու՛շ, ա-նու՛շ: Մե՛... *Smorz.* Մե՛...

զի-նի՛ն խը-մո-ղի՛ն ա-նու՛շ, ա-նու՛շ: Մե՛...

զի-նի՛ն խը-մո-ղի՛ն ա-նու՛շ, ա-նու՛շ: Մե՛...

կար-մի՛ր զի-նի՛ն, ա-նու՛շ: Մե՛... Մե՛...

pp նա-նո՛ր, նա-նո՛ր,
pp նա-նո՛ր, նա-նո՛ր, նա-նո՛ր, նա-նո՛ր, նա-նո՛ր, նա-նո՛ր,

[illegible]

f

հա նա - նոր, նա - նոր, նա - նոր, նա-նոր, նա-նոր, հա նա -

f

նա - նոր, նա-նոր, նա-նոր, նա - - նոր, նա - նոր, նա - - նոր, նա - - նոր,

f

հա , նա - նոր, նա - նոր, նա - նոր, հա նա-նոր, նա - նոր, նա -

f

հա նա - - նոր, նա - - նոր, նա - - նոր,

p Sostenuto $\text{♩} = 72$ *poco a poco cresc.*

- նոր, նա-նոր, նա-նոր, հա նա-նոր, զրնկիկ մրնկիկ հա նա-նոր,

p

նա - նոր, նա - նոր նա - նոր, նա - նոր, զրնկիկ մրնկիկ հա նա-նոր,

p

- նոր, նա - նոր, նա նոր, զրնկիկ մրնկիկ հա նա-նոր,

p

նա նոր, նա - նոր, նա - - նոր, նա - նոր, նա - - նոր հա նա - նոր,

f

նա-նոր, նա-նոր հա նա-նոր, զրն-կիկ մրն-կիկ հա նա-նոր, Զան - կի ղի - վան

f

նա - նոր, զրն-կիկ մրն-կիկ հա նա-նոր, Զան - կի

f

նա - նոր, նա - նոր, զրն-կիկ, մրն-կիկ, հա նա-նոր, Զան. - կի

f

նա - նոր, նա - նոր, զրն-կիկ, մրն-կիկ, հա նա-նոր, Զան. - կի

Սուրբ Կա - րա - պէս, Սուրբ Կա - րա - պէս, քր-գի կուգանք խաւով ու մօմով,
 դի - վան Սուրբ Կա - րա - պէս, հա - ճոր,
 Սուրբ Կա - րա - պէս, հա - ճոր, հա - ճոր, հա - ճոր
 Սուրբ Կա - րա - պէս, դուռ մեզ և - դիւր Կա - րա-պէս, հա - ճոր,

զրն-կիկ մըն-կիկ հա հա-ճոր, ո - լոր մո-լոր համ-փա-նե-րով զրն-կիկ մըն-կիկ հա հա-ճոր,
 զրն-կիկ մըն-կիկ հա հա-ճոր, հա - ճոր, զրն-կիկ մըն-կիկ հա հա-ճոր,
 զրն-կիկ մըն-կիկ հա հա-ճոր, հա - ճոր, հա - ճոր, զրն-կիկ մըն-կիկ հա հա-ճոր,
 հա հա - ճոր հա - ճոր, հա - ճոր, զրն-կիկ մըն-կիկ հա հա-ճոր,

հա - ճոր, հա - ճոր, հա - ճոր,
 հա - ճոր, հա - ճոր, ո - լոր մո - լոր համ - փա նե - րով,
 ո - լոր մո - լոր
 ո - լոր մո - լոր համ - փա - նե - րով, ո - լոր մո - լոր

հա-հոր, հա-հոր հա հա-հոր, զրն-կիկ մըն-կիկ հա հա-հոր, էր - - զի
 հա-հոր, հա-հոր հա հա-հոր, հա - հոր հա- - հոր, էր - զի կու-զանք ո - լոր մո-լոր
 հա՛մ - փա - նե - ռով, էր-զի կու-զանք ո - լոր մո-լոր
 հա՛մ - փա - նե - ռով, էր - զի

կու - - զանք խոնկ ու մո - մով, ո - լոր մո - լոր հա՛մ-փա-նե - ռով
 հա՛մ - փա - նե - ռով, խոնկ ու մո - մով,
 հա՛մ - փա - նե - ռով, խոնկ ու մո - մով,
 կու - - զանք խոնկ ու մո - մով,

խոնկ ու
 հու - դաք կու - տա՛ս ձի - ա - փա - բն, զրն - կիկ մըն- կիկ հա հա - հոր,
 հու - դաք կու - տա՛ս ձի - ա - փա - բն, զրն - կիկ մըն- կիկ հա հա - հոր,
 հու - դաք կու - տա՛ս ձի - ա - փա - բն,

մո - - - մով:

մո - րազ կու - սաւ n - սա - վո - ռին, գրն - կիկ, մրն - կիկ, հա - հա - հոռ,

մո - րազ կու - սաւ n - սա - վո - ռին, գրն - կիկ, մրն կիկ, հա հա - հոռ,

մո - րազ կու - սաւ n - սա - վո - ռին,

Animato

Հաճ - կիկն, Հաճ - կիկն: Հոգ ման կու-գաճիք Սուրբ Կա-րա-պետ,

Հաճ - կիկն, Հաճ - կիկն: Հոգ ման կու-գաճիք Սուրբ Կա-րա-պետ,

Հաճ - կիկն, Հաճ - կիկն: Հոգ

Հաճ - կիկն, Հաճ - կիկն: Հաճ - կիկն, Հաճ -

գրն - կիկ մրն - կիկ հա հա - հոռ, մեր հոգ պառտ-պան Սուրբ Կա - րա - պետ,

գրն - կիկ մրն - կիկ հա հա - հոռ, մեր հոգ պառտ-պան Սուրբ Կա - րա - պետ,

ման կու -

- կիկ. Հաճ - կիկ, Հաճ -

Bouche fermée

գրն - կլիկ մրն-կլիկ, հա հա-հոր, *Uf... (սկզբնական)*
 գրն - կլիկ մրն-կլիկ, հա հա-հոր, *Tenori tutti Uf... (սկզբնական)*
 - գալի
 - կլի, Չառն - կլի, Չառն - կլի, Չառն - կլի, Չառն - կլի, Չառն -

pp rall.
Religioso comodo *dolce Baritono solo*
 - կլի, *Uf... (սկզբնական)* *ա - մնի* *Չառն - կլի, Չառն -*

tranquillo *Tenore solo p*
 - կլի, գիմ մու-րա - գր սուր, գիմ սր-սի սի-րա - ծր - սուր, *Չառն -*

Alto solo

p

Զաւն -

- կիի, զիմ մու-րա - զը սուր, զիմ սր - քի սի - րա - ծը սուր: Զաւն -

- կիի, զիմ մու - րա - զը սուր: Զաւն -

Soprano solo

p

Զաւն -

- կիի, զիմ մու-րա - զը սուր, զիմ սր - քի սի - րա - ծը սուր: Զաւն -

- կիի, զիմ մու - րա - զը սուր: Զաւն -

- կիի, զիմ մու-րա - զը սուր, զիմ սր-քի սի-րա-ծը սուր: Զաւն -

- կիի, զիմ մու-րա - զը սուր, զիմ սր - քի սի - րա - ծը սուր:

- կիի, զիմ մու - րա - զը սուր,

- կիի, զիմ մու-րա - զը սուր, զիմ սր - քի սի - րա - ծը սուր,

- կիի, զիմ մու - րա - զը սուր,

f tutti

Չափ - կի, զիմ մու - րա -

f tutti

Չափ - կի, զիմ մու - րա - զր

f tutti

Չափիկ - ի, զիմ մու - րա - զր սուր,

f tutti

Չափ - կի, զիմ մու - րա - զր սուր,

pp

- զր սուր, սր - փ սր - րա - ծր սուր:

pp

սուր, սր - փ սր - րա - ծր սուր:

pp

ա - մեն:

pp

ա - մեն:

p poco a poco cresc.

Նա-նոր, նա-նոր, հա նա-նոր, զրն-կիկ մրն-կիկ հա նա-նոր, նա-նոր, նա-նոր հա. նա-նոր,

p

Նա - նոր, զրն-կիկ մրն-կիկ հա նա-նոր, նա - նոր,

p

Նա - նոր, նա - նոր, զրն-կիկ մրն-կիկ հա նա-նոր, նա - նոր, նա - նոր,

p

Նա - նոր նա - նոր, հա նա - նոր, նա - նոր, նա - նոր,

br - pual m quaf bu hpal - lor.

br - pual m quaf bu hpal - lor.

mf **Maestoso** $\text{♩} = 80$
Baritono solo

br - pual m quaf bu hpal - lor. uqa - ri dhi - zhi zhi uq - zhi.

br - pual m quaf bu hpal - lor. lu - lor. lu - lor. lu - lor. lu - lor.

uqa nba yua-hil bu lu - qhi. lbr - pual l'ua-hil qua - lu-qnaq.

lu lu - lor. lu lu - lor. lu - lor. lu - lor. lu - lor, lu - lor,

f **Tenori tutti**

quaf - zhi quaf - hi lu - hi naq. lu - lor. lu - lor, lu - lor, lu - lor.

lu lu - lor. lu - lor, lu - lor, lu - lor, lu - lor,

f
 հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր,
 հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր,
 հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր, հա - հոր, հա -

f
 հա-հոր, հա-հոր, հա-հոր, հա - հոր, հա - հոր, խը-մեհի գի-հին,
 հա-հոր, հա-հոր, հա-հոր, հա - հոր, հա - հոր, խը-մեհի գի-հին,
 հա - հոր, *Solo* *Tutti* խը-մեհի նը-ռան հաս գի-հին, խը մեհի նը-ռան հաս գի-հին,
 - հոր, հա - հոր, խը-մեհի նը - ռան հաս գի-հին.

Solo *Tutti*
 կար-միր գի-հին, խը-մեհի կար-միր գի-հին
 կար-միր գի-հին, խը-մեհի կար-միր գի-հին,
 գու-նը ա - ռուն կը, լմա - նի, գու-նը ա - ռուն կը - լմա-նի, խը-մեհի գի-հին,
 գու-նը ա - ռուն կը - լմա-նի, խը-մեհի ա - նեհի աւս ա-հուռ.

կար-միր զի-նիկ, խր-մեկ կար-միր զի-նիկ,
 զի-նիկ ա-նուհ, սեւի ա-նուհ, խր-մեկ կար-միր զի-նիկ
 կար-միր զի-նիկ, խր-մեկ զի-նի

խր-մեկ ա-նուհ, սեւ ա-նուհ, զի-նիկ ա-նուհ, սեւ ա-նուհ

կար-միր զի-նիկ: Մե-ր սի-ն ռ-դիկ վայ-լե,
 զի-նիկ ա-նուհ, սեւ ա-նուհ:
 խր-մեկ զի-նիկ:
 զի-նիկ ա-նուհ, սեւ ա-նուհ:

S. solo
 սե-ր սի-ն ռ-դիկ վայ-լե, զի-նիկ խր-մեկ ռ-դիկ ա-նուհ,
 Մե-ր սի-ն ռ-դիկ վայ-լե,
 Մե-ր սի-ն ռ-դիկ վայ-լե,
 Մե-ր սի-ն ռ-դիկ վայ-լե,

tutti

զի - նին խը - մո - ղին ա - նուհ, խը - մենի կար-միւր զի - նին,
 զի - նին խը - մո - ղին ա - նուհ, խը - մենի կար - միւր զի - նին,
 զի - նին խը - մո - ղին ա - նուհ, խը - մենի զի - նին,
 զի - նին խը - մո - ղին ա - նուհ, խը - մենի ա - նենի շուս ա - նուհ,

կար - միւր զի - նին, խը - մենի կար-միւր զի - նին,
 զի - նին ա - նուհ, սերն ա - նուհ, խը - մենի կար - միւր զի - նին,
 կար - միւր զի - նին խը - մենի զի - նին,
 զի - նին ա - նուհ, սերն ա - նուհ, խը - մենի ա - նենի շուս ա - նուհ,

կար-միւր զի - նին, խը - մենի զի - նին,
 զի - նին ա - նուհ, սերն ա - նուհ, սե - րը սի - րո - ղին վայ - լե,
 կար-միւր զի - նին սե - րը սի - րո - ղին վայ - լե,
 զի - նին ա - նուհ սերն ա - նուհ, սե - րը սի - րո - ղին վայ - լե,

կար - մի՞ր գի - նին, սե - րը սի - րո - ղին վայ - լե.
 գի - նին, խը - մո - ղին ա - նու՛ւ, սե - րը սի - րո - ղին վայ - լե.
 գի - նին խը - մո - ղին ա - նու՛ւ, սե - րը սի - րո - ղին վայ - լե.
 գի - նին խը - մո - ղին ա - նու՛ւ, սե - րը սի - րո - ղին վայ - լե.

գի - նին խը - մո - ղին ա - նու՛ւ, ա - նու՛ւ
 գի - նին խը - մո - ղին ա - նու՛ւ, ա - նու՛ւ
 գի - նին խը - մո - ղին ա - նու՛ւ, ա - նու՛ւ
 գի - նին խը - մո - ղին ա - նու՛ւ, ա - նու՛ւ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԿԱՐՈՏ

Խումբ՝ Ս. ՇԱՀԱԶԻՉԻ

Andante ♩=96

tranquillo

S. *f* *p* Սիրունի պատ

A. *f* *p*

T. *f*

B. *f*

Մմ. (սկզբակի)

կեր' պարզ գի - լեր էր, ծոցն օ - ղե - ղին օդ-կի - ա - նին, առ - թիվ առ -

առ - թիվ առ -

առ - թիվ առ -

- դեր կը - փայ - լե - ին, սիր-սրտ ու - բախ կը-բա - բա-խեր:
 Հա - գա - րա
 - դեր կը - փայ - լե - ին, սիր-սրտ ու - բախ կը-բա - բա-խեր: Հա - գա - րա

վար ծա-ղիկ - ներ վառ կը բու - ռե - յին ա-նու - շու-քուն,
 - վար ծա-ղիկ - ներ վառ կը բու - ռե - յին ա-նու - շու-քուն, կը գո - վա -
 կը գո - վա -

- ցներ բը - նու - յու - նը ցո-ղին համ-բույ - ռը կեն - սա-րոս: Ո՛հ Լու աւն -
 - ցներ բը - նու - յու - նը ցո-ղին համ-բույ - ռը կեն - սա-րոս:

f

խոռով երգ կեր - գե - յի, մ. երգրն իմ ինչ ա - նուե եր, ա - զա - սու -

f

f

ա - զա - սու -

con anima
p

- քյուն ես կեր - գե - յի, հայ-րե - նի - քի կա - ռոսն մ. սեր, հայ - րե - նի -

- քյուն ես կեր - գե - յի, հայ-րե - նի - քի կա - ռոսն մ. սեր,

allargando

- քի կա - ռոսն մ. սեր:

հայ - րե - նի - քի կա - ռոսն մ. սեր:

կա - ռոսն մ. սեր:

ՀԱՐՈ ԶԱՆ

Խոսք՝ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

Andante amoroso $\text{♩} = 66$

[illegible]

Solo con amore

mf Յա - րո, յա - րո, յա - րո ջան, ել - նեմ ուս - րե - րը սեյ - րան,

p Նա - րո, Նա - րո, Նա - րո ջան, ել - նեմ ուս - րե - րը սեյ - րան,

p tutti ել - նեմ ուս - րե - րը սեյ - րան: Նա - րո ջան,

p ել - նեմ ուս - րե - րը սեյ - րան: Նա - րո ջան,

mf Solo con amore Ա - ցուց ձե - ցով ջան աղ - ջիկ

p ջան,

p Նա - րո, Նա - րո, Նա - րո ջան, Նա - րո ջան,

p Նա - րո, Նա - րո, Նա - րո ջան, Նա - րո ջան,

mf Solo Նա - րո, Նա - րո, Նա - րո ջան, քո խեղճ ա - սա քի սա գիկ

p Նա - րո, ջան,

Նա - րո, ծա - վերդ եկ մըր - հան:

Նա - րո ծա - վերդ եկ մըր - հան:

tutti Նա - րո ծա - վերդ եկ մըր - հան: *Solo* Նա - րո, Նա - րո, Նա - րո ջան,

Solo

ձե - րոյդ | ա - րիք ինձ վե - րան, ձե - րոյդ ա - րիք ինձ վե - րան:

Solo | *Tutti*

Իմ խեղճ գի թանգ կը պա - խե, Նա - րո, Նա - րո, Նա - րո ջան.

Նա - րո ջան, Նա - րո, Նա - րո, Նա - րո ջան.

Tutti

Նա - րո ջան, Նա - րո, Նա - րո ջան,

Tutti

Solo *tutti*

սայ-մա մար-դու չի ծա - խե, նա - րո, ծա - մեղդ եւ մըր - նան:

Նա - րո ջան,

Նա - րո ջան, Նա - րո ծա-մեղդ Լի մըր - նան:

Sopr. solo

յա - րո, յա - րո, յա - րո ջան, Նա - րո ծա - մեղդ Էն մըր - նան:

Նա-րո, Նա-րո ջան ել - նենք սա - րե - րը սեյ - րան,

Ten. solo

Նա - րո, Նա - րո, Նա - րո ջան, ել - նենք սա - րե - րը սեյ - րան,

ել - նենք սա - րե - րը սեյ - րան: *mf*

mf Tutti

Հա, լալ է ջան, լալ է,

ել - նենք սա - րե - րը սեյ - րան: Հա, լալ է, ջան, լալ է,

հա, լալ է, ջան, լալ է:

հա, լալ է, ջան, լալ է:

Հա, լալ է, ջան, լալ է, հա, լալ է ջան, լալ է:

հա, լա-լե ջան, լա - լե,

հա, լա-լե, ջան լա - լե,

Solo *Tutti* *Solo*

1. Տուն եմ շի-նե՛ր գե- շի բե- ռան, հա, լա-լե, ջան, լա - լե, 1. Վր-րե՛ն թա-լե՛ր ջուխ-սը՛մ գե-րան .
 2. Մա - նա էս դեղձ-ա-նի՛ ծի - րան, 2. Որ չի մը-նաս վըր քո խոստան,

հա, լա-լե ջան լա - լե,

հա, լալ է, ջան լալ է Տուն եմ շի-նե՛ր գե- շի բե- ռան, հա, լալ է,

Մա - նա էս դեղձ ա - նի ծի - րան,

հա, լալ է, ջան լալ է Տուն եմ շի-նե՛ր գե- շի բե- ռան, հա, լալ է,

Մա - նա էս դեղձ ա - նի ծի - րան,

Tutti

հա, լալ է, ջան լալ է: տուն եմ շի - նե՛ր . հա, լալ է,
 մա - նա ծի - րան,

տուն եմ շի - նե՛ր : հա, լալ է,
 մա - նա ծի - րան,

mf

ջան, լալ է, վը - բեն քա - լեր ջուխ-սըմ գե-րան, հա, լալ է, ջան լալ է, լե, լե, լե,
 որ չի մը - նաւ վըր քո խոր քան,

mf

ջան, լալ է, վը - բեն քա - լեր ջուխ-սըմ գե-րան, հա, լալ է, ջան լալ է, լե, լե, լե,
 որ չի մը - նաւ վըր քո խոր քան,

mf

ջան, լալ է, վը - բեն քա - լեր ջուխ-սըմ գե-րան, հա, լալ է, ջան լալ է, լե, լե, լե,
 որ չի մը - նաւ վըր քո խոր քան,

ջան, լալ է,

f *mf* *f*

լե, լե, լե, հա, լալ է, ջան լալ է, լե, լե, լե, լե, լե, լե, հա, լալ է,

f *f* *f*

լե, լե, լե, հա, լալ է, ջան, լալ է, հա, լալ է,

f *mf* *f*

լե, լե, լե, հա, լալ է, ջան լալ է, լե, լե, լե, լե, լե, հա, լալ է,

f

հա, լալ է ջան լալ է,

ջան, լալ է:

p

ջան, լալ է, հա լալ է, ջան լալ է, հա, լալ է ջան լալ է,

p

ջան, լալ է, հա, լալ է ջան լալ է հա, լալ է ջան լալ է,

p

հա-լալ է,

f 2 volta poco più mosso

Մո - կայ ռու - կեն լեն ու իր - կեն
 Մո - կայ ռու - կեն լեն ու իր - կեն
 Մո - կայ ռու - կեն
 ջանի լալ է. հա լալ է, ջանի, լալ է:

հա լալ է. ջանի լալ է. ջուխ-սրբ ջա - հել կեր-քեն կի - զեն հա, լալ է
 հա լալ է. ջանի լալ է. ջուխ-սրբ ջա - հել կեր-քեն կի - զեն հա, լալ է
 հա լալ է. ջանի լալ է. ջուխ-սրբ ջա - հել կեր-քեն կի - զեն հա, լալ է

Andante

ջանի, լալ է. հա. լալ է. ջանի:
 ջանի, լալ է. հա. լալ է. ջանի:
 ջանի, լալ է. հա. լալ է. ջանի:
 ջանի, լալ է. հա. լալ է. ջանի:

ԽԱՂԱՂ ԳԻՇԵՐ

Խմբ. Լ. ՇԱՆՔԻ

Andante espressivo

Sopr. *p*

Alti

Ten.

Bassi

Խաղաղ գի - շեր է, գե - դե - ցիկ ու զով, առ-խառն կը նիւ -

mf

Ան ի՛նչ-պես սի - րու ն մեղմ կը նա - յին

mf

- ճե ա-նու շ - րու - զով: Ան ի՛նչ-պես սի - րու ն մեղմ կը նա - յին

mf

p

վար հաճ-քառս առս-դե - րու ն ա - չուկ-նի - րը վառ, ի՛նչ-պես ան-վըր -

p

վար, *p* ի՛նչ-պես ան-վըր -

mf

- դով խոր է երկին - ք, կր - սա - ճի ժպտ - սով, լուս-նի մա-նի -

- կր: հա-ղաղ զի - շեռ է, զե-ղե-ցիկ մ. զով, առ-խառն կր-նի -

- ճեռ ա - նուշ ե - րա - զով,

հա-ղաղ, զի-շեռ է, զե-ղե-ցիկ մ.

mf

աւ - խաւրի կը նիւր - նեւ ա - նուաւ ե - րաւ - զով.

mf

աւ - խաւրի կը նիւր - նեւ ա - նուաւ ե - րաւ - զով.

- զով.

ե - րաւ - զով:

p

ե - րաւ - զով:

(նկագայիւն)

p

(նկագայիւն)

(նկագայիւն)

pp

p

perdendosi

(նկագայիւն)

ԿԱՄՆԵՐՔ

Խոսք՝ Գ. ՎԱՐՈՅԻՍՅԱՆԻ

Moderato giocoso

Sopr.

Alti

Ten.

Bassi

mf > > > >

mp

Հիւ. հիւ. հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ.

Հիւ. հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,

f

Կամ կը իր - շեմ վաղ-վառ հույ-սով՝

mf

Հի-ռի ուր, հի ուր, հի ուր ուր, հի ուր, հի ուր ուր հիւ, հիւ,

mf

հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,

mf

հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,

ա - ռեզն ա-ռած հազ-սիս զը-րա: Հո - րի - զո-նր ան-հուն լույ-սով,

հիւ, հի ուի ուի, հիւ, հիւ, հի ուի ուի հիւ, հիւ,

հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,

հիւ,

իւ աչ - քե-րուս մեջ կը լո-ղա: Դար - ձիւ, հիւ հի-ուի ուի,

հիւ հիւ, հի ուի, հի ուի, Դար - ձիւ, հիւ, հի ուի ուի,

հիւ, հիւ, հի ուի, հի ուի, Դար-ձիւ կա-մըս, ա-րագ դար-ձիւ, հիւ հի ուի ուի

հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, Դար - ձիւ, հիւ հի ուի ուի,

հիւ հի ուի հիւ, քան լու - դե ժիւ, ժիւ, ժիւ, ժիւ

հիւ, հիւ, քան լու - դե ժիւ, ժիւ, ժիւ, ժիւ, ժիւ

հիւ հիւ քան-դե պը-սակն ո-րս - քե-րուն; ժիւ, ժիւ, ժիւ, ժիւ,
լու-դե հաս-կին բոց մո - ռու-քը,

հիւ հիւ, քան լու - դե ժիւ, ժիւ, ժիւ, ժիւ,

f դար-ձիւր կա-մըս, ա-րազ դար-ձիւր, հիւ հի ուի ուր, հիւ հիւ հիւ, քա-վե տու-սակ
կըր-ծե հար-դիւն

mf դար - ձիւր, հիւ հի ուի ուր, հիւ | հիւ քա -
կըր -

mf դար - ձիւր հիւ հի ուի ուր, հիւ հիւ հիւ քա -
mf կըր -

դար - ձիւր հիւ հի ուի ուր, հիւ հիւ, քա -
կըր -

f հաս-կիւն սըր-սեւն ժիւր, ժիւր, ժիւր, ժիւր, դար-ձիւր կա-մըս, ա-րազ դար-ձիւր,
ու - կի - նե-րը

- փե ժիւր, ժիւր, ժիւր, ժիւր.

- ծե ժիւր, ժիւր, ժիւր, ժիւր

- փե ժիւր, ժիւր, ժիւր, ժիւր,
- ծե

f հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,
p դար-ձիւր կա-մըս, ա-րազ դար-ձիւր, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,
f դար-ձիւր կա-մըս, ա-րազ դար-ձիւր, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,
դար-ձիւր կա-մըս

mp
հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ ուր, հիւ ուր, հիւ ուր,
p
աւազ դարձիւ հիւ, հիւ, հիւ ուր, հիւ ուր, հիւ ուր, հիւ ուր, ուր հիւ, ուր հիւ, հիւ, հիւ,

mp
հիւ,
mf
հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,
p
հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,

f
ցո - րեցն աւ - հաւ,
mf
հիւ ուր, հիւ ուր, հիւ ուր, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ ուր, հիւ ուր,
f
հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,
f
հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,

ցո - բեմն ա - հա մը - ռու - թիմ մեջ. մը - դեղ - նե - ռուն
 հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հի ուի ուի, հիւ,
 հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,
 հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ,

աւն-հու - նա - բեմ կար-աւ - լուս-հա: Զր-գար - քու-քյուն խըր - հիթ - նե - ռուն:
 հիւ, հի ուի ուի, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հի ուի, հի ուի:
 հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հի ուի, հի ուի:
 հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հիւ, հի ուի, հի ուի:

Maestoso

Խա-ղա-ղու - քյուն:
 Խա-ղա-ղու - քյուն խըր-հիթ նե - ռուն:
 Խա-ղա-ղու - քյուն: խըր-հիթ նե - ռուն:
 Կե - ցիւր կա-մը, ալ կե - ցիւր դուն, Խա-ղա-ղու - քյուն:

ԾՐՆԿԸԼԸ

Խոսք՝ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

Allegretto risoluto (խիզախ, ամենկյուղ)

Sopr.

Alti *mf*

Ten. *mf*

Bassi *mf*

Ծրն - կը - լը մըն - կը - լը ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծրն - կը - լը մըն - կը - լը ծիվ, ծիվ, ծիվ.

Ծրն - կը - լը, մըն - կը - լը, ծիվ, ծիվ, ծրն - կը - լը մըն - կը - լը ծիվ, ծիվ.

f

Ծրն - կը - լը մըն - կը - լը ծիվ, ծիվ, ծրն - կը - լը մըն - կը - լը ծիվ, ծիվ.

f

f

Ծրն - կը - լը մըն - կը - լը ծիվ, ծիվ, ծրն - կը - լը մըն - կը - լը ծիվ, ծիվ.

f

վր - շիկ սր-վի՛ լո - շիկ ա - ռա, լո - շիկ սր-վի՛
 վր - շիկ սր-վի՛ լո - շիկ ա - ռա, ծրնկ,
 ծրնկ, ծրնկ, ծրնկ-կր

գառ - նիկ ա-ռա, գառ - նիկ սր-վի՛ հար - սիկ ա - ռա,
 ծրնկ գառ - նիկ սր-վի՛ հար - սիկ ա - ռա,
 ծրնկ. ծրնկ. ծրնկ-կր

p հար - սիկ սր-վի՛ սա - զիկ ա - ռա, սա - զիկ ա - ռա,
p հար - սիկ սր-վի՛ սա - զիկ ա - ռա, սա - զիկ ա - ռա,
p հար - սիկ սր-վի՛ սա - զիկ ա - ռա, սա - զիկ ա - ռա,

*rall.**a tempo*

մ քաւնե - ցաւ, ա՛յ քաւնե - ցաւ, ա - շուղ դարձաւ,
 մ քաւնե - ցաւ, ա՛յ քաւնե - ցաւ, ա - շուղ դարձաւ,

ծրն-կը-լը մըն- կը-լը, ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ, ծրն-կը ծրն-կը, ծընկ ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ,
 ծրն-կը-լը մըն-կը-լը, ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ, ծրն-կը, ծրն-կը ծընկ
 ծրն - կը, ծրն-կը ծընկ ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ, ծրն - կը, ծրն - կը ծընկ, ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ,

ծրն - կը, ծրն-կը ծընկ ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ, ծրն - կը, ծրն - կը ծընկ, ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ,
 ծրն - կը, ծրն-կը, ծընկ, ծրն - կը, ծրն - կը ծընկ,

p

ծրնի - կր ծրնի - կր ծրնիկ, ծիվ, ծիվ, ծիվ ծրնի-կր, ծրնի - կր, ծրնի-կր, ծրնի - կր,

p

ծրնի - կր, ծրնի - կր, ծրնիկ, ծրնի - կր, ծրնիկ,

p

ծրնի - կր, ծրնի - կր, ծրնիկ,

ծրնի-կր, ծրնի - կր, ծրնի-կր, ծրնի - կր, ծրնի-կր, ծրնի-կր, ծրնի - կր, ծրնի - կր,

ծրնի - կր, ծրնիկ, ծրնի - կր, ծրնիկ,

ծրնի - կր, ծրնիկ,

ծրնի - կր, ծրնիկ,

f Solo

սա - գիկ ա - աա ա քա - ու - ցա, ծրնի-կր, ծրնի-կր, ծրնիկ, ծիվ, ծիվ, ծիվ,

ծրնիկ, ծրնիկ,

ծրնիկ, ծրնիկ,

ժրնկը ժրնկը ժրնկ, ծիւծիւծիւծ ժրնկ ծիւծիւծիւծ ժրնկ ծիւծիւծիւծ, տա-գիկ տ-առ տ-առ ու դար-ճառ

ժրնկ, ժրնկ, ժրնկ, ծիւծ ժրնկ ծիւծ ծիւծ.

ժրնկ, ժրնկ, ժրնկ, ծիւծ, ժրնկ, ծիւծ, ծիւծ.

Ծրնի-կր. ծրնի - կր, ծրնիկ, ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ. ծրնի-կր, ծրնի-կր, ծրնիկ. ծիւլ, ծիւլ, ծիւլ.

Ծրնիկ, ծրնիկ, ծրնիկ, ծրնիկ.

Ծրնիկ, ծրնիկ, ծրնիկ, ծրնիկ.

Ծրնիկ, ծրնիկ, ծրնիկ, ծրնիկ.

1. *Tutti* ————— 2. *poco rit. (Solo)*

ծրնկ, ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծրնկ ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծրնկ, ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծիվ:

ծրնկ, ծիվ, ծրնկ, ծիվ, ծիվ, ծրնկ, ծիվ, ծիվ, ծիվ, ծիվ:

ծրնկ, ծիվ, ծրնկ, ծիվ, ծիվ, ծրնկ, ծիվ ծիվ, ծիվ, ծիվ:

ԲԱՄ, ՓՈՐՈՏԱՆ

Խոսք՝ Գ. ՍԼԻՃՆԵՐԻ

Eroico $\text{♩} = 112$

f

Sopr. *f* Բա՛մ. փո - րո - տան քառ-նուս քոմ-բյուճիկ յԱյ-րա-րաւ-յան դաւակնի ի վայր,

Alti *f* Բա՛մ. փո - րո - տան, քա՛մ, փո-րո - տան,

Ten. *f* Բա՛մ. փո - րո - տան քառ-նուս քոմ-բյուճիկ յԱյ-րա-րաւ-յան դաւակնի ի վայր,

Bassi *f* Բա՛մ. փո - րո - տան, քա՛մ, փո-րո - տան,

ա - ռի ա - րանց ար - յունի հե - ռանդն ա - ռա տա - լան ի հրա զայր,

ա - ռի ա - րանց ար - յունի հե - ռանդն ա - ռա տա - լան ի հրա զայր,

ա - ռի ա - րանց ար - յունի հե - ռանդն ա - ռա տա - լան ի հրա զայր,

ա - ռի ա - րանց ար - յունի հե - ռանդն ա - ռա տա - լան ի հրա զայր,

ա - ռի ա - րանց ար - յունի հե - ռանդն ա - ռա տա - լան ի հրա զայր,

ա - ռի ա - րանց ար - յունի հե - ռանդն ա - ռա տա - լան ի հրա զայր,

ա - ռի ա - րանց ար - յունի հե - ռանդն ա - ռա տա - լան ի հրա զայր,

ա - ռի ա - րանց ար - յունի հե - ռանդն ա - ռա տա - լան ի հրա զայր,

mf cresc.
հրա - վեր հայ - ռեկ - յաց հրո - չա կի՛նդ հա - նուր

mf cresc.
հրա - վեր հայ - ռեկ - յաց, հրո - չա կի՛նդ հա -

mf cresc.
հրա - վեր հայ - ռեկ - յաց, հրո - չա կի՛նդ հա - նուր

f
հո - գի՛հ հայ - կա - զանց լու - լո - քին ի հուր,

f
- հուր հո - գի՛հ հայ - կա - զանց լու - լո - քին ի հուր,

f
հո - գի՛հ հայ - կա - զանց լու - լո - քին ի հուր,

mf cresc.
հրա - վեր հայ - ռեկ - յաց, հրո - չա կի՛նդ հա - նուր

mf cresc.
հրա - վեր հայ - ռեկ - յաց, հրո - չա կի՛նդ հա -

mf cresc.
հրա - վեր հայ - ռեկ - յաց, հրո - չա կի՛նդ հա - նուր

f հա - զի՛հ հայկա-զանց *p* բու - բո-հին ի հուր, որք երկ - նա - վո-րի,
f *p*
f *mp cantabile*
 հուր .. հա-զի՛հ հայ կա - զանց բու-բո հին ի հուր, որք երկ -
f *p*
 հա - զի՛հ հայ կա-զանց բու - բո-հին ի հուր, որք երկ - բա - վո-րի,

պառ-կին ե՛հ կա-րոս, որ երկ - բա - վո-րիս փա - ռաց երկ - նա-հուր,
Solo f հա
 հա - վո - ռի պառ - կին ե՛հ կա - րոս,
 պառ-կին ե՛հ կա-րոս, որ երկ - բա - վո-րիս փա - ռաց երկ - նա-հուր,

f հա-պօ՛ն, հա-պօ՛ն, հա-պօ՛ն, հա-պօ՛ն,
f
 - պօ՛ն ա - ռի ա-րանց մա՛ն - կա ե՛հ, հա-պօ՛ն, ա-րիա-րանց
f հա-պօ՛ն, հա-պօ՛ն, հա-պօ՛ն, հա-պօ՛ն,
f

*con bravura**f*

հա-պօ՛ւ, հա-պօ՛ւ, հալ - ը-հա վըժժ էղ հալ - կա - զուճիք, հա-պօ՛ւ

մաճի - կուճիք հալ - ը-հա վըժժ էղ հալ - կա - զուճիք,

հա-պօ՛ւ, հա-պօ՛ւ, հա-պօ՛ւ, հա-պօ՛ւ,

հալ - ը-հա վըժժ հալ - կա - զուճիք,

ի զե՛ն զուճ-դա-զուճ, հե՛ռ-յալ ի պա՛ր բուճիք ի բուճիք, հա-պօ՛ւ ի զե՛ն զուճիք ա զուճիք հե՛ռ-յալ

հա - պօ՛ւ զուճ - դա - զուճ, ի զե՛ն

հա - պօ՛ւ, հա-պօ՛ւ, ի պա՛ր բուճիք ի բուճիք, հա-պօ՛ւ ի զե՛ն զուճիք ա զուճիք հե՛ռ-յալ

ի պա՛ր բուճիք ի բուճիք, ի զե՛ն, ի վըժժ,

Solo ի զե՛ն, ի վըժժ, օ՛ւ, աճիք հա-

բուճիք ի բուճիք, ի զե՛ն, ի վըժժ,

ի պա՛ր բուճիք ի բուճիք

oli wliqr hui-nay, . h qbni, h qrbid,

- nay, h qbni, h qrbid, mli dapi mli

oli wliqr hui-nay, h qbni, h qrbid,

p cresc.

qli dapi mli nay, oli wliqr hui - nay, mli dapi, mli nay, oli wliqr hui -

p cresc.

nay, mli dapi mli nay, oli wliqr hui - nay oli wliqr hui -

p cresc.

qli dapi mli nay, oli wliqr hui - nay

p cresc.

f

nay, hui-nay, hui-nay hui-qubni hui-nay, hui - nay:

f

hui-qubni hui-nay, hui - nay, hui-nay, hui - nay:

ff Solo

nay, hui-nay, hui-nay hui-qubni hui-nay, hui - nay, hui-nay, hui - nay:

f

nay, hui-nay, hui-nay

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Բարսեղ Կաճաճյան (Կենսագրական ակնարկ Ռ. Աթայանի)...

ՄԵՆՍԵՐԳԵՐ

Օրոր	Խոսք՝ Ռ. Պատկանյանի	11
Ծով աշեր	» Ավ. Իսահակյանի	14
Պճինկո	» Տ. Ջիթունու	17
Ցայգևրգ	» Փոխադրություն Ն. Բուչակից	19
Ալվարդի կրագր	» Վ. Միրաքյանի	21
Ուռին	» Հովհ. Թոռմանյանի	24
Սիծևունակ	» Գ. Դոդոխյանի	27

ԽՄԱՆԵՐԳԵՐ

Դալիչո	Խոսք՝ Ժողովրդական	31
Օրոր	» Ռ. Պատկանյանի	49
Լուսնակն կլավ	» * *	52
Նանոր	» Ժողովրդական	56
Հայրենի կարոտ	» Ս. Շահագիզի	80
Նարո ջան	» Ժողովրդական	83
Խաղաղ գիշեր	» Լ. Շանթի	90
Կամներգ	» Դ. Վարուժանի	93
Ծընկըլը	» Ժողովրդական	98
Բամ, փորոտան	» Ղ. Ալիշանի	103

Հրատ. խմբագիր՝ Լ. ԱՍՏՎԱԾԱՏՐՅԱՆ

Նկարիչ՝ Վ. ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻ

Գեղ. խմբագիր՝ Օ. ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Տեխ. խմբագիր՝ Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Վերստուգող սրբագրիչ՝ Վ. ԱՉԱՏՅԱՆ

ՎՖ 07515

Պատվեր 1151

Տիրամ՝ 2000

Հանձնված է արտադրության 6/II 1968 թ.: Ստորագրված է տպագրության 15/X 1969 թ.:
Թուղթ՝ օֆսետ, 60×92¹/₈: Հրատ. 12,7 մամ.+1 ներդիր, տպագր. 13,5 մամ.: Գինը 1 ու. 66 կ.

«Հայաստան» հրատարակչություն, Երևան՝ 9, Տեղան 91:

ՀՍՍՀ Մինիստրների սովետի մամուլի պետական կոմիտեի պոլիգրաֆարդյունարերության գլխավոր վարչության Հակոր.
Մեղապարտի անվան պոլիգրաֆկոմբինատ, Երևան, Տեղան 91: